

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAYAN YANI

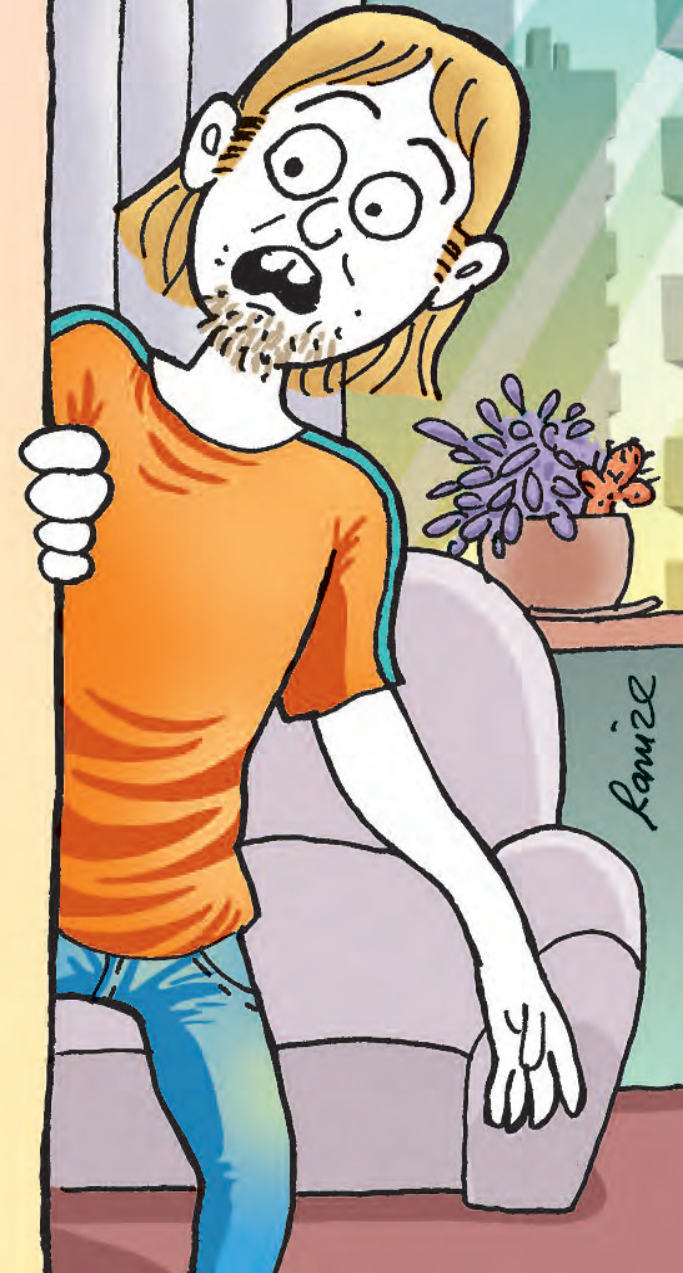
57

2016-09 6 TL (KDV Dahil) K.K.T.C 7 TL

Eski MTTB yeni TBMM Başkanı İsmail Kahraman: "CHE denen eşkiya, benim gencimin göğsünde olamaz..." Olduu...

YAVRUMUN
CHE'SİNE
DOKUNMA
İSMAİL
EFENDİ!

EN SEVDİĞİM
TİŞÖRTÜM
NERDE ANNE?
YAA.. AAA..

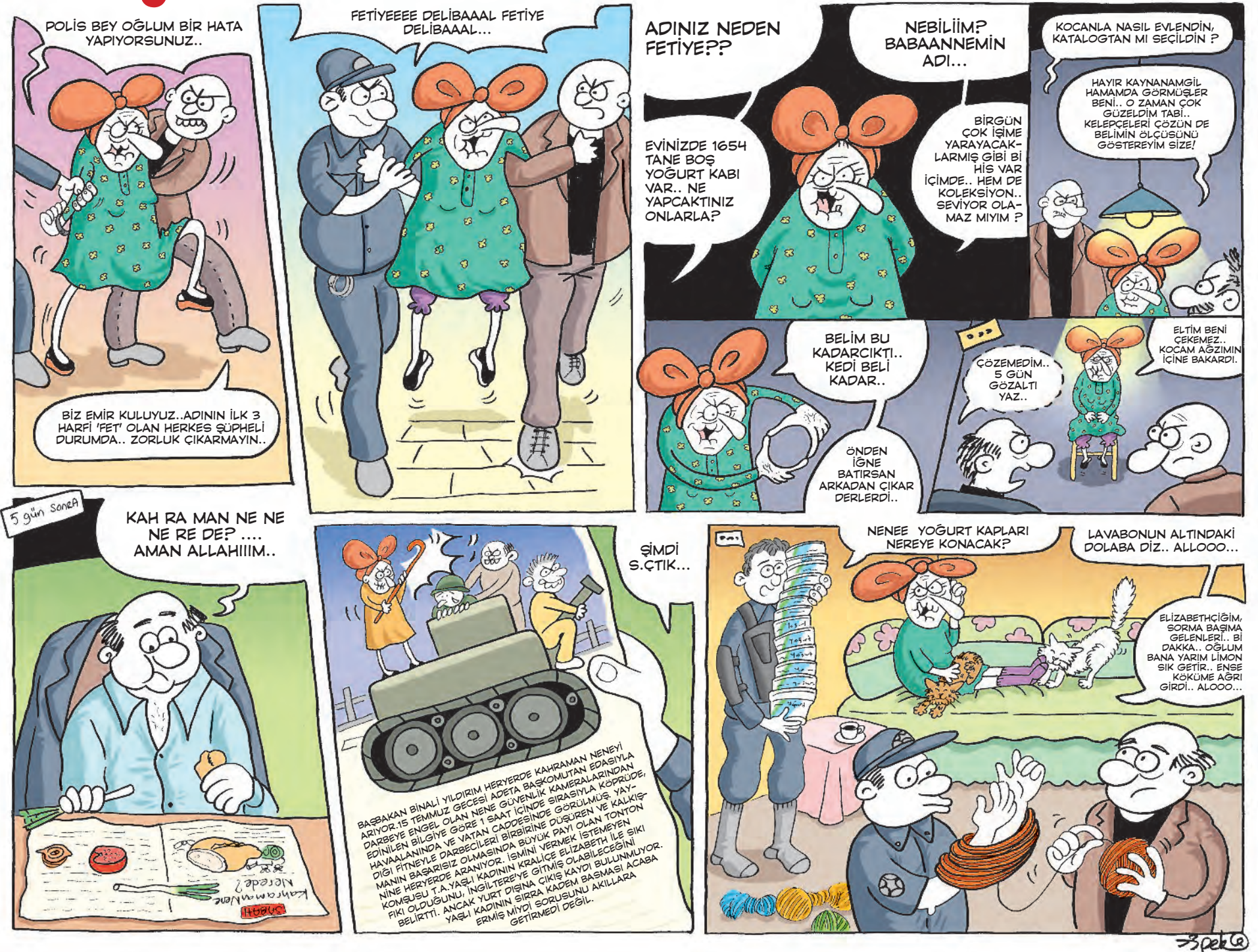

Ranize

Fetiyeye Nene

İPEK ÖZSÜSLÜ

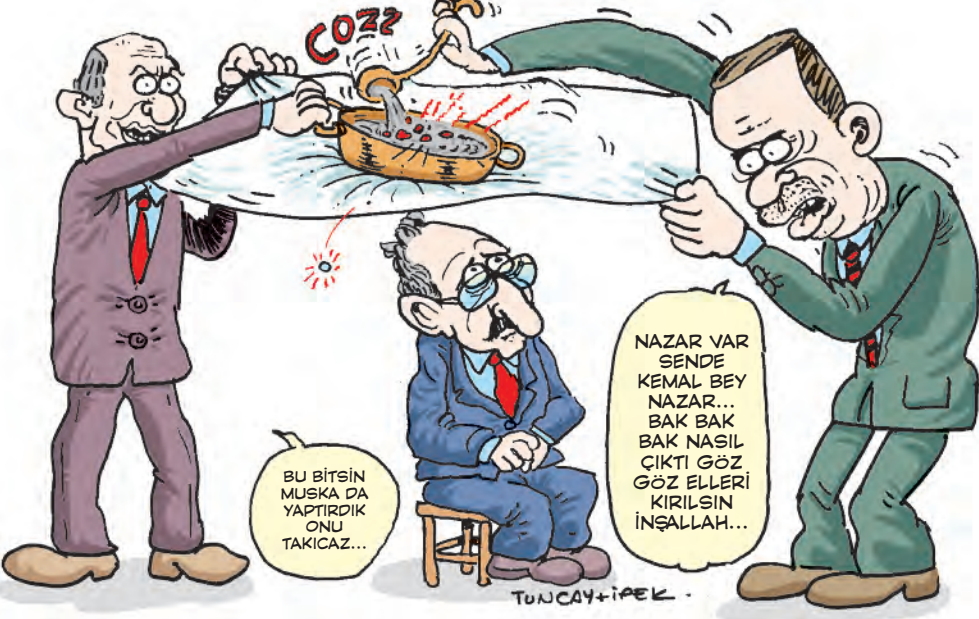

Gaziantep'te 9 aylık bebeğe tecavüz edildi... Yeni Gündem gazetesi kapatıldı, çalışanları tartaklanarak gözaltına alındı. Yazar Aslı Erdoğan tutuklandı. Hande Kader adında bir trans kadın tecavüz edildikten sonra yakılarak katledildi. Çocuk intihar bombacısı IŞİD adına bir düğünü kana buladı.

‘İyahal’den yarıaçık cezaevine konan kocasından ölüm tehditleri alan kadına Ailedn Sorumlu Bakanlığın yanıtı: “Sen buralardan git, izini kaybettir” oldu.

Ana muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na yapılan suikast girişimi pis bir oyunun son perdesi gibiydi. Geçmiş olsun.

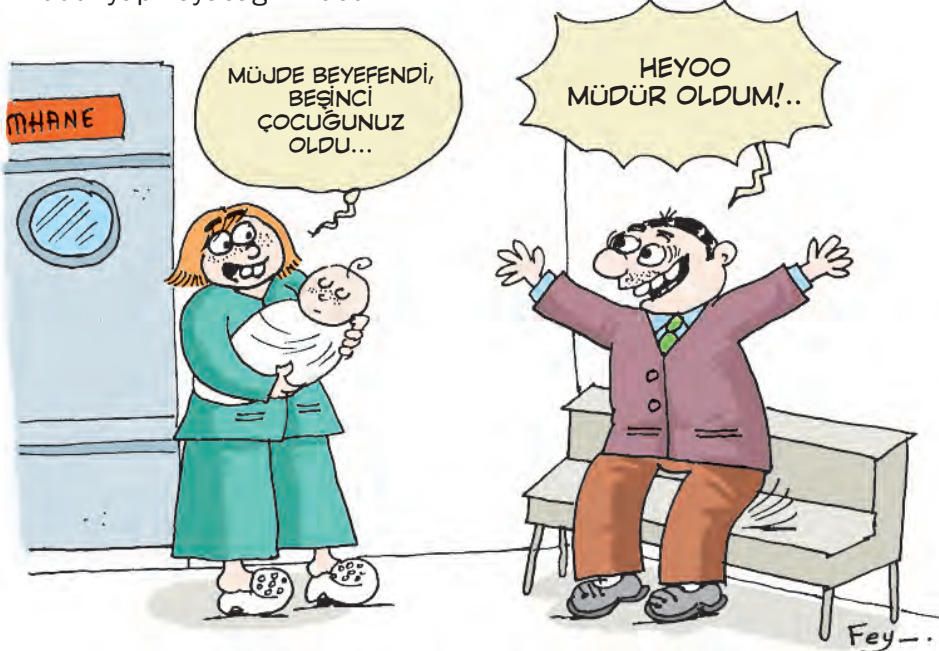

BAYAN YANI AKTÜEL

OHAL'de kadına yönelik şiddet ve cinayet haberleri hız kesmiyor.

Orman Bakanı Veyssel Akdağ "5 çocuğu olmayanı müdür yapmayacağım" dedi.

Fransa'daki Burkini yasağı ve tartışmaları bize bu kapağımızı hatırlattı...

BAYAN YANI

2016-09
Aylık yaygın süreli
yerel yayındır

BD Basın Yayın Tic. Ltd.
Şti. adına
Sahibi ve Yazışları
Müdürü
Tuncay Akgün

Renklendirme Editörü
Fikret Özdemir

Satış Müdürü
Şener Küçükaptan
Abonelik Asiye Uludağ
(0212) 249 91 13

ADRES: Firuzağa
Mahallesi Defterdar
Yokuşu No: 19/1A
Cihangir-
Beyoğlu/İST
TEL:
(0212) 292 9450
FAX:
(0212) 251 5754
BASKI: LeMan Ofset
(0212) 858 00 93
DAĞITIM: DPP A.Ş.

Aslı Erdoğan:

“Yaşasın! Bir ana konuşmacıyı

kolay kolay içeri tıkamazlar ya!”

Aslı Erdoğan Türkiye'nin dünya ölçeğindeki en önemli edebiyatçılarından. Kitapları 15 dile çevrilmiş, dünyanın en saygın ödülleri almış. Öte yandan CERN deneylerine katılmış elit bir fizikçi... Hakikat peşinde bir barış aktivisti. İlk sayılarımız ve 8 Mart özel sayılarımızın Bayan Yanı yazarı. Ve bizim arkadaşımız. Günlerdir nedeni anlaşılabilir bir şekilde tutuklu. Hemen serbest bırakılmasını istiyoruz.

Cok ama çok ender hayatın bana gülümsemişi, benim de acemice karşılık vermeye çalıştığım anlar... Talih, U-dönüşlerinde beni ters köşeye yatırır, umulmadık lütuflarının acısını çıkarır.

Norveç'in en önemli edebiyat festivali olduğunu bilsem de, yalnızca bir başka etkinlik gözüyle baktığım Lillehammer Festivaline katılmak için sabah beşte yola çıktım. Uykusuz, yorgun, kılıksız, aldırılsız... Öğlen Oslo'da gazeteciler ve fotoğrafçılarla karşılandım.

“İlk röportajı yapan olmak istedim, sakıncası yoksa yolda konuşacağız. Yarınki baskıya yetiştirmek istiyorum,” diyor Fredrik Wanderup, Dagbladet Gazetesinin kültür sanat sorumlusu, önde gelen bir eleştirmen olduğunu saatler sonra idrak edeceğim uzun boylu, sakallı adam.

“Fotoğrafçıdan hangisini saklayacağımı şaşırdım. Saçlarımı mı, yüzümü mü? Hangi izi yüzümdeki?”

“Gerçek yüzünüzü yakaladık böylece,” diyor zarifçe. Parasızlığını ilan eden kıyafetimi boyun fıtığıyla, valiz taşıyamamakla açıklıyorum. Halden anlayan biri Bay Wanderup, insandan anlıyor. Karşısındakine yalan söyleme fırsatı tanımak için gözlerini kaçırıyor.

Norveç'in görkemli doğasında, ormanlar, dağ gölleri, puslu vadiler boyunca yaptığımız yolculukta bir türlü romanlarıma giremiyorum. Türkiye'deki siyasi durum, muhaliflere, basına dönük baskılar, hızla derinleşen savaş dili... Demir parmaklıkların gölgesi vuruyor uzandığım her sözcüğe...

“Ben köşeyazılarımdaki kadını. Sessizce karışıyorum parmaklıkların dışında bekleyen kalabalıkların arasına, onlardan birine dönüşene dek...”

“Elbette korkuyorum cezaevinden, eskiden korkmazdım. Artık genç değilim, çok vaktim kalmadı.”

“Defalarca öldürdüler beni, bazen suskunlukla, bazen tehditlerle, bazen rezil ederek... Neden mi! Kadın olduğum için elbet... Yapabildikleri için.”

“Konuşmanızda siyasete girecek misiniz?”

“Hangi konuşma?”

İlk kez şaşıyor: ANA konuşma. İki yıl önce Hertha Müller'in-ki o sene Nobel aldı- yaptığı ana konuşma için davet edildiğinizi bilmiyor musunuz?

“Bilmiyordum... Aylardır.. uzun zamandır darmadağın haldeyim. Haberim olsa da inanmazdım.”

Defalarca göz göze geldiğim dikiz aynasına bu kez daha uzun, cüretkarca bakıyorum, sanki onun hüznü ve dikkatli bakışıyla... Neredeyse artık tanımadığım bir kadının yaralı yüzüyle karşılaşıyorum. Mola vermek, sigara içmek için ısrar ediyorum. Neden sonra döndüğümde, endişeyle beni izlediklerini fark ediyorum.

Bütün hesapsızlığıyla ağızdan kaçan cümle, iki tam sayfalık röportajı belirliyor.

“YAŞASIN! Bir ana konuşmacıyı kolay kolay içeri tıkamazlar ya!”

Arabadaki sessizlik derinleşiyor. Bay Wanderup acıyla dolan gözlerinden beni esirgiliyor. Başlık: Parmaklıkların dışında yazmak. Rüzgarın saçlarını darmadağın ettiği bir kadının fotoğrafı. Ama aynı rüzgar,

“**İstanbul'da, bir delinin Taş Binasında, insanların gecesini kat etmiş yüzü yaralı bir meleğin ölmek için seçtiği bir karakolda bitiriyorum.**”

vadiden esen kuzey rüzgarı, ona gözlerini geri vermiş gibi. Usul usul dokunarak yara izlerine, artık kendinin bile unuttuğu sırlarını fısıldamış gibi.

48 saatim var konuşmamı hazırlamak için. Andre Brink'in dinlemeyi çok istediğim uzlaşma temalı konuşmasını kaçırıyorum. Terry Eagleton son anda gelemiyor. 48 saat, iki okuma, altı röportaj, romanlarımla ilgili akademik bir çalışma...

Yayıncım neredeyse elimden tutup beni kuaföre götürüyor, ‘göz önündeki kadın’ olmanın yükümlülükleri, benlik veya yazgı üzerine düşünürken, saçlarınızı, kaşlarınızı, ellerinizi şekle sokmak, son paranızla fularlar, kolyeler, ayakkabılar, rimeller almak...

Kentler ve mitler. Orfeus, Narkissos ve Rio. Bellek, benlik, bakış. Geçmişle geleceğin, kurguyla gerçeğin, yazgıyla özgürlüğün belirsiz sınırlarında yolculuk. Ölümle hayatın ince, keskin, kaygan sınırında, kentleri anlatmaya soyunurken kendi kostümlerini giyinmek. Kendinin oluşturulması. Ben anlatılan kendimim. Cenevre’de, tek gözlü bir kadının gece yürüyüşüyle yola koyuluyor, Rio’nun favellarında, arka sokaklarında Ölüler Ülkesine gidiyorum. İstanbul’da, bir delinin Taş Binasında, insanların gecesini kat etmiş yüzü yaralı bir meleğin ölmek için seçtiği bir karakolda bitiriyorum. Lillehammer’da bir restoranda tanıştığım, beni Radikal’den ve Özgür Gündem’den izleyen bir okura verdiğim sözü de tutuyorum bu arada.

Hanım Baran. Yardım ve yataklıktan gözüaltına alınmış, ağır işkence görmüş, cezası tamamlanmadan kansere yakalanmıştı. Birkaç köşe yazarı onun hikayesini yazdığımızda terminal evredeydi. Tahliye edildi. Sekiz ay sonra ölümünü gazetelerde okudum. Utandım, en çok da tahliye edildiğinde yaşadığım zafer duygusundan...

“Orfeus üzerine bir roman yazmış, ama Orfeus’u anlamamışım. Anlayınca... uzun zaman sustum.”

Ertesi sabah eski kılığıma, eskimiş yüzüme, kendi ülkeme dönüyorum. Geceler boyu dolandığım sözcükler mezarlığına... Boş yere bağırarak ölümlere: “Uyanın!”

Aslı’nın bu yazısı daha önce 2011 yılında Bayan Yanı’nın 3. sayısında yayınlanmıştır.

Ezgi'nin Cinnet Kutusu

• **Aslı Erdoğan** gibi çok az yazar var şu küflü dünyada. Ama bilirsiniz, Türkiye en iyi yazarlarını, şairlerini, düşün

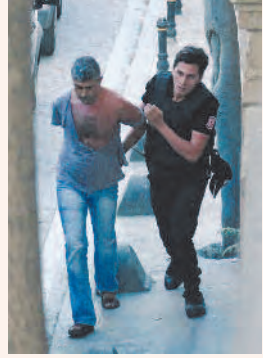

ve fikir insanlarını; zindanlarda, sürgünlerde, özgürlük ve memleket hasretiyle öldürmenin hastalıklı hazını duya duya hamuru tutulmuş bir ülkedir. Şaşırdığımızdan değil, üzüldüğümüzden kederliyiz.

• Devlet bizi “okumuşların şerri”nden koruyor. **#AslıErdoğanıBırakın!**

• **Aslı içerideyse, hiçbirimiz dışarıda değiliz.** Neden mi? Çünkü ufacak bir muhalif adıma bakıyor, zindanların karanlık yolları.

• “Bırakın şu PKK'lıyı” diyor bir sürü insan twitter'da Aslı Erdoğan için. Düne kadar adını bile duymadıkları bir yazarın, cehalet dolu bir nefretle onaylıyorlar mahpusluğunu. “**Milli irade**”nin onayı ve damgası bu; **görölmüşdür!**

Özgür Gündem karikatüristi **Doğan Güzel**'in gözüaltına alınırken yırtılan tşörtü, koskoca bir devletin adım adım adaleti ve doğru muameleyi nasıl terk ettiğinin vesikası olarak hanemize işlendi. **Düşünce özgürlüğü** ise, annelerin çocuklarına fışıldadığı yasaklı bir masal şimdi.

• O güzel düşünce özgürlükleri, o güzel atlara binip gittiler.

• Viva la muerte! İspanya İç Savaşında faşist cephenin ölümü kutsayan sloganı... Uzun süre Türkiye için de metoforik anlamıyla

yazdık çizdik. Ama Türkiye kendi sloganını üretti çok şükür; “**Viva el sadismo!**” Yani **yaşasın sadizm!**

• Muhalliflerin öldürülmesini, tutuklanmasını, kötü muamele görmesini, işten atılmasını onaylayan bir kafa hiç iyi bir kafa değil. Düz cihatçılığa kadar yolu var bu kafanın. Mesele, onun bunun kim olduğu, neye inandığı değil kardeşim. Mesele; senin bünyende büyüyen istemediğimi öldürebilirim hissiyatı.

• Günlerdir Suriye'nin kuzeyinde kim kime izin vermiyor, konuşup duruyorlar. Bu konuda fikir bildirmeyen bir tek kesim kaldı; **Suriyeliler.**

• **ABD'nin “Suriye'nin kuzeyini şöyle istiyoruz, böyle istiyoruz”** diye açıklama yapmasını **dehşet verici** bulan bir tek ben miyim ya? Ben çıkıp “ABD'nin güney eyaletlerini şöyle istiyorum, oradan Meksika'ya biraz vermek istiyorum” desem, kafama füze atarsınız ama de mi...

• Türkiye'de ortalama bir vatandaşın akıl sağlığını koruması imkansız, açık söylüyorum. 15 gün önce ordu vatan hainydi, şimdi **Suriye'de Cerablus'a** girdi diye yeniden kahraman oldu. Daha 15 gün geçti ya... Darbede var olan askerler henüz tezkere almadı yani. Öyleyse **Ahmet Kaya'dan** gelsin; **bu ne yaman çelişki anne!**

• **Kemal Kılıçdaroğlu'na Artvin'de** saldırı düzenlendi. Neredeyse mevcut siyasi tablo içerisindeki en güler yüzlü siyasetçi kaybedecektik.

Kılıçdaroğlu'nun olmadığı bir meclis, çok yavan ve kekrek olurdu kuşkusuz. Geçmiş olsun

Kılıçdaroğlu!

• **Yeni Şafak** yazarı **Yusuf Kaplan**, “**15 Temmuz sonrasında laiklik pompalanıyor**” diye yazdı. Bunu ürkütücü buluyormuş. Ürkmenize hiç gerek yok Sayın Kaplan. Lastik patlak herhalde; laiklik pompalanıyor, pompalanıyor, ama şişmiyor inanır mısın ki.

• Bir de “**laikliği evinizde yaşayın**” propagandası çıktı başımıza. Çünkü neden? Çünkü yurdum cihatçısı, laikliği **şatanizm** sanıyor. Oysa laiklik neydi? Laiklik, namaz kılmıyor diye insanların kafalarını kesmemektir. Laiklik, Müslüman olmayan kadınları seks kölesi yapmamaktır. Laiklik, saygıydı.

• **İŞİD, Gaziantep'te** bir düğüne canlı bomba saldırısı düzenledi. Düğün de cenaze de, hayatın döngüsüdür; biliriz. İkisi de ritüeldir ve en büyük tragediyaların yazıldığı düzlemdir. Ama bu ikisi, böylesine kısa bir bağla bağlanmamalıdır. Yaşanmadıktan sonra düğünün, ecelle ölmedikten sonra cenazenin yükünü kim nasıl taşısın?

• **PKK, Elazığ'da** emniyet müdürlüğüne bombalı saldırı düzenledi. 3 kişi hayatını kaybetti, 146 kişi yaralandı. Daha önce de **Diyarbakır'da** ve **Van'da** bombalı saldırı olmuştu. Canlı bombalar, bombalı saldırılar, çatışmalar, polis şiddeti ve ölüm döngüsüne girdik; nefes alamıyoruz. Burnumuzda kül kokusu. Bir ucundan tutuşmuş mem-

15 Temmuz sonrası yaşanan demokrasi çılgınlığı sırasında, bir kadın “neden açık giyindin, darbecisin kesin” denilerek darp edildi. Demokrasiyi bol bulunca ne olduğumuzu şaşırdık tabi.

leketin, tazecik fidanlarının külü ciğerime oturtuyor her solukta. Üstü külle örtülmüş gevrek odunun, alttan alttan yanması gibi; öyle içli yanyor ki memleket!

• **Hande Kader**, trans bir bireydi ve seks işçisiydi. Önce tecavüze uğradı ve sonra yakılarak öldürüldü. **Bakin, bu cehennemdir.** İnsan yakmak gibi bir vahşeti icra edebilecek çürümüşlükte bireyleri olan bir toplum, topyekün cehennemdir.

• Bu ülkede tek gerçek azınlık var artık; o da diriler.

• **Numan Kurtulmuş**, Türkiye'nin başına gelen birçok şeyin, Türkiye'nin Suriye politikasının bir sonucu olduğunu itiraf etti. Ama olsun yahu, kandırılmışsınızdır.

• İktidarın icraatları: 1. Kandırılmak. / 2. Yol yapmak.

• **İzmir'de** bir devlet hastanesinde, ameliyat öncesi uyutulan kadın hastanın yanı başında mastürbasyon yapan bir anestezi teknisyeni tutuklanmış. Otobüsler, hastaneler, okullar, yurtlar, sokaklar... Kadınlarımızı nerede bakalım devlet baba?

• 15 Temmuz sonrası yaşanan **demokrasi çılgınlığı** sırasında, bir kadın “**neden açık giyindin, darbecisin kesin**” denilerek darp edildi. Demokrasiyi bol bulunca ne olduğumuzu şaşırdık tabi. Allah'tan muslukları sık-tılar gene de, rahat bi nefes aldık. Ne demişler; **azıcık demokrasim, ağrısız başım.**

• Fetö'den ayrılmak isteyenler için özel bir pişmanlık yasası hazırlanacakmış. Fetöcüler için de bir “**kandırıldık yasası**” çıkarılacak demek ki.

aksoyezgi@gmail.com

Ezgi Aksoy

• **Gezi direnişinden** beri yasalaştırılamayan, kenarda köşede kalmış ne kadar manyakça fikir varsa; hepsini **OHAL'de** torba yasalarla yasalaştırdılar. Artık valilerin belediyeler üzerindeki yetkilerinin artırılması mı dersiniz, **İsrail'le** anlaşma ve **Mavi Marmara'nın** harcanması mı, yoksa her türlü doğal mirasın talanını **75. madde** ile kolaylaştırmak mı; hepsi halloldu. OHAL'de yaşasın neo-liberalizm...

• **Mavi Marmara saldırısında** hayatını kaybedenlerin yakınları, **İsrail'le** anlaşma yüzünden hükümete tepkili. “**Sonraki nesil sizden hain olarak bahsedecek**” demişler. Eğer bu nesil, dünya tarihinde en çok atom bombasının üretildiği ve tüm dünyanın keman yayı gibi gerildiği bu dönemi sağ-salim atlatmayı başarırsa, merak etmeyin sonraki nesiller de bizden **Mordor** olarak bahsedecekler. Sırf bizi değil yani, ABD ve müttefiklerini.

• Sizi çok sevdim Sam Amca, size Mordor diyebilir miyim?

• **Devlet Tiyatroları Genel Müdür Nejat Birecik**, bu yıl kurumda sadece yerli oyunların sahneleneceğini açıkladı. Türkiye, Türkiye olalı hiç bu kadar **yerli ve milli** olmamıştı. **Canım kendim sendromu.** Bugün yine çok mu güzeliz ne?

• Eskiden sanat evrenseldi. Şimdi milli. Değil mi len **Şeyh Pir!** Naber? Olmak mı olmamak mı çabuk söyle? Bizce olmamak. Böyle toptan, hiç olmamak. Kimselerin olmaması yaniahaha.

• **İBB Şehir Tiyatroları'nda** görevli 6 tiyatrocuyu açığa aldı. **Mahberi Mertoğlu, İrem Arslan, Arda Aydın, Yönetmen Ragıp Yavuz, Sevinç Erbulak ve Kemal Kocatürk** görevden uzaklaştırıldı. Bu oyuncuların yerli ve milli hassasiyetlerinin yeterli görülmediğini sanıyorum. Kafalarına sarık takıp **ceddin deden cidden baban** diye gezselerdi kuliste, açığa da alınmazlardı.

Kendileri kaşınmışlar!

• **Avusturya başbakanı**, Türkiye'nin **AB** sürecinin bitirilmesi için Avrupa liderleri ile diyalog başlatacağını açıkladı. Bunlara da ayrı üzüldüyorum. Ciddi ciddi inanmışlar AKP hükümetinin AB'ye girmek istediğine. Baksanıza şimdi gönül koyuyorlar.

• **Menbiç, İŞİD'den** geri alındıktan sonra kadınların “**Elhamdirullah**” çılgınlıklarıyla çarşafaları ateşe veremeleri ve derhal sigara yakmaları unutulmazdı. Analar, muhalif Kürt güçlerinde mücadele veren genç kadınlara, muhalif Suriye güçlerindeki delikanlılara sarıldılar ve özgürlüğü hatırladılar. Özgürlük ne tuhaf şeydi. Yeri geliyor Menbiç'te bir kadının elinde sigara oluyordu, yeri geliyor Müslüman bir kadın tarafından tutuşturulan bir çar-

şaf. Ama bazen de Fransa sahillerinde zorla burkinisi çıkarılan bir kadının yapayalnızlığında kayboluyor, sonra çarfağını sıyırırken altından çiçekli elbisesi görünen bir Ezidi kadında can buluyordu. Biz özgürlüğü gördük diye, özgürlük de bizi görmüyordu. Ama bazen özgürlüğü bir kere görmek, bir ömür yetiyordu.

- Meclis başkanı Che Guevara için, **“Küba’da faaliyette bulunan bir eşkiya, katil kişilik, benim liseli gencimin yakasında, göğsünde olamaz.”** buyurmuş. Yahu bir şeye de karışmayın be kardeşim. O eşkiyanın kurulmasına katkı sağladığı **Küba**, hala emperyalizme direniyor ama. Kanseri tedavi edebilen tek ülke, yıllardır hiçbir savaşa bulaşmadı ve sokaklarında hiçbir çocuk aç yatmıyor. Ne fena, değil mi...

- Fetöcü olduğu iddiasıyla gözaltına alınan **Dr. Şenay Balam Yıldırım**’ın evindeki **Elvis**

Presley CD’lerine el konulmuş. Memleketi beş dakika ciddiye almaya gelmiyor. Hemen cıvıyor sağolsun. Biliyorsunuz Elvis Presley ölmedi; şuan Pensilvanya’da Feto olarak ikamet ediyor.

- Çocuk tacizi, pornografisi ve ticari istismarı ile mücadele ağı **ECPAT**’ın

raporuna göre, Türkiye’de çocuk seks turizmi varmış. Bir ülkenin adının anılmasını isteyebileceği en son alanlardan birinde daha, boy gösteriyoruz. 9 aylık bebekler tecavüze uğruyor ve mülteci çocukları seks ticaretine satılıyor. Gerçekten gidilecek başka bir cehennem kaldı mı bilmiyorum.

- **Sağlık Bakanı Recep Akdağ**, üreme sağlığı üzerine yaptığı bir konuşmada **“Doğum kontrolü tarihin çöplüğüne atılacak”** demiş. Gönül rızasıyla taş devrine geri dönecekmişiz, ne güzel.

- Toprak ana tarafından bedenlerinde çocuk üretme özelliğinden yoksun bırakılmış erkeklerin, kadın vücudu üzerinde kurmak istediği bu iktidar, kirli bir iktidardır. Bu iktidarın oldurmasıyla doğan hiçbir çocuğun, geleceğinin parlak olabileceğine inanmıyorum ben. Doğum kontrolünün, korunmanın ve kürtajın ihtimal dahilinde olmadığı bir toplum düzeni, beni dehşete düşürüyor. Bu ülkede koca şiddeti ve koca tecavüzü var. Gitmek isteyen, ama istemeden doğurduğu çocuklar yüzünden gidemeyen kadınlar var. Kız doğduğu için boğulan bebekler, okul arkadaşlarıyla konuştuğu için abisi tarafından öldürülen kız çocukları var. Beşinciye, yedinciye doğuran, ama yiyecek bir kap yemeği olmayanlar var. Hiçbir zaman gerçekten özgür olamamış kadınların kurduğu bir özgürlük düşü ve o düşü de yeryüzünün diğer güzellikleri gibi köklerinden koparanlar var. Bu şartlar altında kadınların ellerinden doğurmama haklarının alınması, distopyamızın en gerekli hamlesidir, kabul. Ama biz bunu kabul eder miyiz, orası meçhul...

sengul@hablemitoglu.net

Hablemitoğlu Ankara Enstitüsü

Prof. Dr.Şengül Hablemitoğlu

Bizim büyük travmalarımız, kırkı çıkmayan alarımız

Türkiye’nin toplumsal travmaları hayatın her yanını kuşattı, devam eden çatışma ve savaş ortamı, 15 Temmuz gecesi yaşananlar bu travmaları yaşam biçimine dönüştürdü. Biliyoruz ki, en basit ifade ile travma ruhsal bir yaralanmadır. Topluma yönelik insan eliyle sistematik bir şekilde uygulanan, toplumun sosyal, kültürel, psikososyal ve ekonomik yapı taşlarını sarsan, geçmiş ve geleceği arasındaki bağı yok eden müdahalelerin yol açtığı toplumsal sonuçlar toplumsal travmalardır. Teorik olarak baktığımızda ülkemizde uzun zamandır yaşadıklarımız, maddi ve manevi olarak kimimizi yok etti, öldürdü. Ancak hemen hepimizi yaralı bıraktı. Ve yazık ki, görmezden geldikçe, normalleştirdikçe ve travmaya yol açan nedenler ve koşullar ortadan kalkmadıkça, bu yara nesilden nesile aktararak büyüyecek. Yaşamlarımızı tahrip ettiği yetmiyormuş gibi, daha çocuk olan bugünkü nesilleri ve doğmamış çocukları da etkileyecek. Yaşadığımız acılar için çoğu zaman ortak dense de, toplumun önemli bir bölümü farklı toplumsal olayların mağdurlarının yaşadıklarını bilmedikçe, bu acılar yeterince hatırlanmayacak ve önemsenmeyecek. Ayrıca, bundan sonra yeni olaylar gerçekleşme bile, bireyler yaşananların bıraktığı etki ile çeşitli "travma sonrası tepkiler" gösterecekler. Bunların temel nedeninin, korku olduğunu biliyoruz. İlgili bilim alanları, bu durumu, travma sonrası stres bozukluğu ya da genel olarak toplumsal travma olarak adlandırırlar. Travma yaşayan bireylerin ruhsal dengesi ve yaşam bütünlüğü bozulabilir. Terör ve şiddet olayları, bu açıdan ciddi bir toplumsal travma kaynağıdır. Böyle bir travma sonrası stres bozukluğunda hem bireyler hem de toplum bütün olarak felç olur. Yetersizleşir. Bunun için terör eylemleri daha çok sivillerin bulunduğu ve toplu ölümlere neden olacak yerlerde ve toplumsal olarak duyarlılığın daha fazla olduğu zamanlarda yapılır. Tıpkı 15 Temmuz ve daha öncesi ve daha sonrası zamanlarda gerçekleşen olaylar gibi.

Travma ve iyileşme

Doğal afetler, esir alınma, tecavüz, işkence, savaşta yaşananlar, ciddi trafik kazaları, kaçırılma, terör, taciz, işkence, aile içi şiddet bireylerin ruhsal olarak travmatize olması için zemin hazırlayan olaylardır. Bu listeye baktığımızda ne kadar çok insanın ruhsal olarak yaralandığını tahmin etmemiz zor olmasa gerek. Çünkü, bu saydıklarımızın bazılarını birebir tanıklık ediyoruz. Judith Herman, Travma ve İyileşme kitabında, travmaların insan üzerindeki etkisini “hem doğal dünyadaki insan yaralanabilirliği, hem de insan doğasındaki saf kötülük kapasitesiyle yüz yüze gelme”nin artırdığını söyler. Bu gerçekliğin bilgisine sahip olan insan, gerçeği deneyimlediğinde sarsılır ve hayal kırıklığına uğrar. “Bireylerin karşılaştığı yıkıcı olaylarla başa çıkma ihtimalleri ile karşılaşılan olayın etkisi ve özelliği arasında büyük bir uçurum olması durumunda bireylerin yaşadıkları çaresizlik halidir” aslında travma. Sonrasında yaşananlar ise, insanın bu çaresizliğe verdiği tepkilerdir. İnsanın “kendilik ve yaşadığımız dünya ile ilgili algısı”nın ciddi olarak bozulması durumunda bu tepkiler artar. Travma sonrası stres bozukluğu açısından, travma sonrasında bireyin ne kendisi ne de dünya, artık eskisi gibi değildir. Kendisiyle ilgili suçluluk duyguları, yetersizlik ve değersizlik hisleri, dünyanın ve diğer insanların güvenilmez olması bireyin yaşama bakışını, beklentilerini, insan ilişkilerini köklü bir biçimde alt üst eder. Özellikle insan eliyle yaşanan travmalarda. Tecavüz, işkence, esir edilme, fiziksel şiddete maruz kalma, kitlesel ölümle sonuçlanan terör saldırılarında, insanlar yaşamdan kopacak bir noktaya gelirler. Deprem, yangın, sel gibi topluca yaşanan doğal felaketler, yaşanan acının büyüklüğünü değiştirmez, ancak insan zihni bu olayları daha kolaylıkla rasyonalize ederek başa çıkabilir.

Travma yaratan olaylar doğal felaketler olduğunda insanlar için zorlayıcı bir travma sonrası durum olsa da, Tanrı’nın işi, kader denerek aşılması kolaylaşabilir. Ayrıca travmatik olaylar insan eliyle gerçekleştiğinde,

ahlaki bir durum söz konusudur.

“Failin bulunması ve cezalandırılması, buna karşın kurbanın ve yakınlarının acısının yükünü paylaşma, unutmama ve faili bulma sözü vardır toplumun...” Bu noktada toplumun ve hukukun takındığı tavır, toplumsal ahlakın da önemli bir göstergesidir.

Toplumsal travmaların etkilerinin iyileşmesi zaman alır. Yaşananları anlamlandırmak ve travma ile birlikte yaşanan kayıpların yasını tutmak bu sürece sığdırmaya çalıştığımız pasif eylemlerimiz olur. Ancak, yaşanan olayın yoğunluğu ve uyandırdığı kimi duygular, bu süreçte başa çıkmayı zorlaştırabilir. Travmatik bir olay yaşadıktan sonra, ne gibi etkileri olabileceğini tahmin etmek kolay değildir. Ya da bazı değişiklikler hissedilse bile, bunun yaşanan travmatik olaydan kaynaklandığı anlaşılmayabilir. Öncelikle ne yaşandığını kavramak, travma etkisi ile mücadele etmenin ilk adımıdır. Zaman zaman ortaya çıkan kaygı ve stress kaynaklı gerginlik kendiliğinden azalıp yok da olabilir. Hatta bu durum ruhsal olarak bireyin daha güçlü hale gelmesine de yol açabilir. Bu “travma sonrası olgunlaşma”dır. Bireyin esneklik ve direnç gösterme(resilience), tehdit karşısında travmatik olaylardan gelişerek ve değişerek çıkmasını sağlayan bir beceridir. Eğer birey uzun süre travmatik yaşantıyı tolere edemez ve kötü bir anı olarak hafızasında belirli bir yere kaldıramazsa yoğun, psikolojik belirtiler ortaya çıkar. Bu durum travmaya maruz kalmış bireylerin üçte birinde görülür. Ayrıca depresyon ve kaygı bozukluğu belirtilerinin de bulunması halinde, ortaya çıkan tablo maliyetlidir. Yaşananlar ne zaman toplumca kabul edilir ve ayrıştırılmadan görülmeye başlanırsa, işte o zaman travmatik olayı yaşamış insanlar “iyileşme”ye başlayabilirler. Bu bağlamda, adalet sisteminin işleyişi, kurumsal güven, insanların adalet arayışında destek verecek yapıların varlığı ve yaşananlarla toplum olarak yüzleşmek onarımın yolunu açacaktır. Örneğin anı alanları oluşturma gibi kolektif hafızayı koruyan düzenlemeler, travma ile bireysel ve toplumsal düzeyde başa çıkma ve iyileşme için önemli girişimler olacaktır.

Hepimiz, ülkemiz adına dileğim; acılarımızın son bulması, toplumsal travmalarımızın yerini ortak sevinçlerimizin almasıdır...

Özellikle insan eliyle yaşanan travmalarda. Tecavüz, işkence, esir edilme, fiziksel şiddete maruz kalma, kitlesel ölümle sonuçlanan terör saldırılarında, insanlar yaşamdan kopacak bir noktaya gelirler.

İPEK ŞORAY - HAKAN BALAMİR

"KARDİYOLOGLARIN ELİNİ KOLUNU BAĞLAYAN,
BYPASS TANIMAZ ANJİYO BİLMEZ BİR AŞK ÖYKÜSÜ"

YÜREĞİMDE YARE VAR

DÖRT YAŞINDA KİMSESİZ KALINCA AİLE DOSTUMUZ RIZA BABA BENİ EVLERİNE GETİRMİŞ ÖZ EVLADI GİBİ BAKIP BÜYÜTMÜŞTÜ. BİR DE OĞLU VARDI.. YAKUP ABİM. ONA HER ABİ DEYİŞİM BİR GÖNÜL TELİMİ KOPARIYOR.. EVET DOĞRU ANLADINIZ ONA DELİCESİNE, DÖRT YAŞINDAN BERİ AŞIKTİM.. AMA BU BİR SKANDALDI.. SUSMALIYDIM...

OOOOUUUU HOŞGELDİN
YAKUP ABİ!! AKŞAMA
BEKLİYORDUK.

GAZ PEDALINDAN
AYAĞIMI ÇEKEMEDİM,
TAM BİR TRAFİK
CANAVARI GİBİ GELDİM!!

HARİKA KOKULAR
GELİYOR, YEMEK
HAZIR MI?

HAZIR SAYILIR.. İKİ
GÖBEK AT SIN
KAPATICAM ALTINI!

BANA İTİRAF ET NURTEN.. SEN
YAKUP'A AŞIKSIN.. ONUN İÇİN
BÜTÜN TALİPLERİNİ
REDDEDİYORSUN!

ARTIK DAYANAMICAM HACER
TEYZE.. SEVİYORUM EVET..
ÇARESİZİM.. ÜMİTSİZİM.. O
BENİ KARDEŞİ GİBİ SEVİYOR..
Bİ KERE ABİ DEMİŞ
BULUNDUM.. NASIL
SEVERİM?

TEK ÇARE
ONU
UNUTMAK VE
BAŞKASIYLA
EVLENMEK
YAVRUM..

BU AKŞAM PEK GÜZELSİN NURTEN! HAYIRLI
HABERİ ABİNE VERDİN Mİ? ABİSİ.. NURTEN'İ
EVLENDİRİYORUZ!!

Ö.. ÖYLE Mİ HAYIRLI
OLSUN NURTEN..

BU SEFERKİ TALİBİ ÇOK ZENGİN..
BEYEFENDİ.. ÇÖPSÜZ ÜZÜM.

İSTEMİYÖ-
RUM DEDİM
YA BABACIM..

NURTEN'E YANIKSIN
YAKUP.. BENDEN
GİZLEME!

HEM DE
ÇOCUKLUĞUMDAN
BERİ.. BANA ABİ DİYEN
Bİ KIZI SEVİYORUM.. ABİ
DEME LAZIM OLURUM
DEMEME FIRSAT
OLMADI..
NAMUSSUZUM..
ŞEREFSİZİM.. WOODY
ALLEN'İN TÜRKİYE
BAŞ BAYİSİYİM..
BAŞKA Bİ
VERSİYÖ-
NUYUM..

KURT KOMŞUSUNU YEMEZ.. İNSAN SEMTİNDEKİ KIZA BİLE BAKMAZ.. HELE KARDEŞ GİBİ GÖRDÜĞÜNE ASLA! ÇİVİ ÇVİYİ SÖKER. HEMEN YENİ Bİ KIZ BULMALISIN!

KADINLAR HİSSEDER..YÜZÜNE KAN GELİR ADAMIN..YAKUP EVE GELİNCE ONUN Bİ KADINLA BULUŞTUĞUNU ANLAMIŞTİM..

NERDEYDİN BU SAATE KADAR?

HUSUSİ BİR İŞİM VARDI.

GÜZEL Mİ?

GÜZEL..HER TÜRLÜ GİDERİ VAR..

GENÇ Mİ?

EYET SENDEN BİLE GENÇ... KÜTÜR KÜTÜR ERİK GİBİ.

GÖĞÜSLERİ? BÜYÜK MÜ?

90 B.. KAFAM KADAR VAR..

BU SAATTE YATMAZDIN?? ABİN YOK MU?

YORGUNUM.. BELİM İKİYE AYRILIYOR.. ABİM Bİ KIZLA BULUŞMAYA GİTTİ..

NEEE KIZLA MI?

PATRONUNUN KIZI SERAP YAKUP'A AŞIKTI AMA YAKUP YÜZ VERMİYORDU.. ANCAK NURTEN ÇİVİSİNİ SÖKER BELKİ DİYE YAKUP ONU FEYSTEN DÜRTTÜ VE BULUŞTULAR..

SENİ İLK GÖRDÜĞÜM ANDA BEĞENDİM..İÇİME ILIK ILIK BİŞEYLER AKTI..ÖZELLİKLE DİŞLERİN..DÜDÜK GİBİ CEKETLERİN BENİ BENDEN ALDI YAKUP..

KIZIN ÖZELLİKLERİNİ DUYUNCA UFAK ÇAPLI BİR SİNİR KRİZİ GEÇİRDİM..

SAZDAN PAVYONDAN DEĞİL İNŞALLAH?!

YOK DEĞİL.. PATRONUN KIZIYMIŞ.. OKUMUŞ..

YAKUP MANİTA YAPINCA BEN DE TALİPLERİM İÇİNDE EN ZENGİNİ OLAN HALİL'İ SEÇTİM.. HİÇ DEĞİLSE RAHAT EDERİM DEDİM..KAŞLARI HEP ÇATIKTI AMA AĞZI GÜLÜYORDU.. BENİ GAZİNOYA GÖTÜRDÜ..

AŞK KAPISINDAN KQVLDUUM TESELLİYİİİ MEYDE BULDUM ZEHİR OLDU HER BİR YUDUM KADEEEH BOŞALDIİİ BEN DOLDUUM NASIL İÇMEEEEM

NASIL İÇMEEEEM NASIIIIİİİ
İÇMEEEEEEEM ARKADAŞIIM...
NASIL İÇMEEEEM
ARKADAŞIM...BENİM ADIM
CEMİL !!!

TAM BENLİK..
ALEMÇİ..
KAFAM KARE
DİYE KABUL
ETMEZ
DİYORDUM.

LİK
LİK
LİK

HALİL'LE BULUŞUNCA YAKUP'A DA TATLANMIŞTIM.. GECE UYUMAMIŞ BENİ BEKLEMİŞ..

SEN DE Mİ BÖYLE ŞIKIR MIKIR
OLACAKTIN? SENİN DE Mİ AĞZIN İÇİ
KOKACAKTI? EVLENİNCEYE KADAR
ÇIKMAK YOK! GÜZELSİN.. HARCARLAR
SENİ..

İSTEMEZSEN
AYRILIRIM..

AYRILMA DEDİ AMA BEN HER İHTİMALE KARŞI
HAREKETE GEÇTİM.. DÜĞÜNCÜLER KIZIŞMIŞTI..

OLMAYACAK..
EVLENEMEM
SENLEN !

NEEEY!?! BANA ATAR
YAPMA CANINA OKURUM!
SİÇTİĞİN YERE REZİDANS
YAPTIM!

KARARIM
KESİN..

DİMİTRİ,
YAKUP'U
GÖRDÜN
MÜ?

AZ ÖNCE
İSKELEDE
GİTMİŞ..

YAKUPP, SENİ SEVİYORUM.. SENSİZ
OLAMAM.. DİŞLERİNİ GÖRMEDEN
EDEMEM!!

NİYE ABİ
DEDİM DİYE
Mİ? ŞARTLAR
BUNU
GEREKTİRDİ
NAPAK?

NOLAMAZ WOODY
ALLENLAŞAMAM..

O ZAMAN BEN DE SENİ
SEVİYORUM NURTEN!!
BAŞLARIM WOODY ALLEN'INA..

NEEE SEN DE Mİ
AYIRLIDIN.. ABİN DE
AYRILMIŞ O KIZDAN..
ÜSTELİK BİZİ TERKETTİ..
GİTTİ YAKUP..

NEEE AYRILMIŞ MI?!

MÜGE ANLI'YA HABER
VERSEK.. O BULUR..

GEREK
YOK..BEN
ŞİMDİ
BULURUM
ONU..

İpek

Şiddet Çocukları

- Sıdka, yavrum. Biz Faika'yla, Müyesser Teyze'nin 52 mevlidine gidicez. Faika çocuğu bırakacak yer bulamamış, artık sen ööleden sonra bir iki saat bakıverirsin oğlana. Müyesser Teyze'nin 7'sinde bakmıştın ya, çocuk çok memnun kalmış sende.

- Ben hayatta bakmam bi daha o kuduz pigmeye. Sâfi şiddet velet. Geçen sefer evi Suriye'ye çevirdi. O'na bakıcılık yapıcıama evde vaşak sürüsü beslerim daha iyi.

- Kız, el kadar çocuğa deme ööle Suriye, Menbiç felan. Acık afacan bi oğlan ama, hepsi ööle şimdi.

- Ne afacanı ya? O çocuk faşizmin 0-6 yaş grubu temsilcisi! Geçen geldiğinde üç saat içinde bizim kedinin kulağını iki yerinden enlemesine yırttı, çiçeklere saç sipreyi sıktı, kuşun kafesine serdiğimiz gaste kağıdını tutuşturup, hayvanın yuvasını kundakladı, beni sayamadığım kadar tekmeleyip ıstırdı. O cüce terminatör var ya, gezegendeki canlı hayata düşman. Yok anne valla kusura bakmasınlar bu sefer olmaz. Ben canımı sokakta bulmadım.

- Ayol duyan da kıza "aslan terbiyecisi ol" dedik zannedicek. Alt tarafı minnacık bi oğlana üç saat bakıcan. Müyesser Hanım Teyze'nin 52'sine gidip gelicez.

- Olmaz! Çok kolaysa sen bak, annesi gitsin. Bigün sonra da Müyesser Teyze'nin 53'üne sen gidersin.

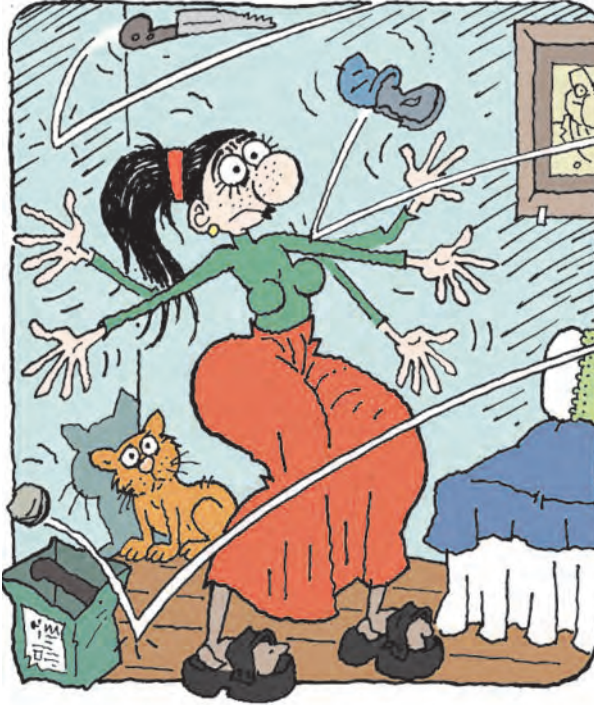
- Tövbeler tövbesi. Deli deli konuşup durma kız. Uzatma işte. Üç saat su gibi geçer. Açarsın önüne televizyonu bakar oyalanır çocuk, sen de işini yaparsın.

- Asla! Canıma susamadım ben. O çocuk televizyonla reaksiyona giriyor. Tam bi televizyon sadosu. Şiddet, cinnet seyredip iyice kafayı sıyırmış; belli. O yüzden Cünyor Câni şeklinde kuduz hareketleri yapıp ne yana saldıracağını şaşıyor. Minik Hitler. Minyatür Kasap. Allah bilir evde legolardan bir bölü beş bin ölçekli Autşivitz Toplama Kampı yapıp, içinde oynuyor.

**Minik Hitler.
Minyatür Kasap.
Allah bilir evde legolardan
bir bölü beş bin ölçekli
Autşivitz Toplama Kampı
yapıp, içinde
oynuyodur.**

- Lan, elbet haberleri açmaycan çocuğun önüne. Darbe, savaş, bağırış çığırış, bilmem ne, tabii ki de menfi istikamette etkilenir yavrucağ. Bin tane çizgi film kanalı var, onlardan birini aç, bakadursun işte mikilere peluşlara felan.

- O daha fena. Arada çoluk çocuk dinlemeden reklam sokuşturuyo o kanallar. Gıda boyası ve jan jana aş eriyor bu seferde. "Alın, getirin, istiyorum" diye taarruza geçiyo.

- E canım, çocuk bu yapıcak elbet. Fazladan birazcık daha haşarı, orası öyle. Annesi bile bazen isyan edip "Bunu doğurucaama kaya doğur saydım, lav püskürtseydim" filan diyo.

- Az bile söylemiş. Bu çocuğu yapıcığına nükleer santral, misket bombası filan yapsaydı, insanlığa daha az zararı dokunurdu. Bununla baş etmek için pedagoji eğitimiyle birlikte Bekaa Vadisi'nde silahlı eğitim ve göğüs göğüse yakın dövüş dersleri almak lazım.

- Tahtaya vur kız... Şeytan kulağına kurşun. Bahane vermemek lazım. Evlerden uzak, ya sen de bööle bi tane doğurursan. Aynı mahalleye iki tane fazla bu çocuk cinsinden.

- Valla ben uzaylılar gelip de gezegeni ele geçirmeden doğurmam.

- Açık net konuşuyorum: Uzaylı damat istemem ben Sıdka. Herkeşin kendine göre bi adeti var. Uzaylıyla geçim olmaz kızım, hanede huzursuzluk çıkar. Zaten baban asabi bi adam. İnsana insandan başka dost yok Sıdka. Misal, üçüncü köpüyü uzaylılar mı devreye aldı? İnsanlar aldı. Şükür kavuşturana, helal olsun vesile olanlara. O yüzden başka galaksilere heves etme, ne varsa burda var. Dünyanın suyu mu çıktı be evladım.

- E çıktı tabi anne. Daha ne kadar çıksın? Bi taraftan doymak bilmeyen hesapta neo liberal ekonominin gezegene ait her türlü canlı ve cansız varlığa musallat olması, bi taraftan tırmanan kör cehalet... Sonucunda savaşlar, birbirine düşürülen eğitimsiz, bilime düşman kara kalabalıklar, bomba, kavga dövüş kıyamet... İşin kötüsü yalnız şimdi değil, son beş buçuk milyar yıldır gezegende durum böyle. Bence insan vahşi bir ırk. Hani diyorum uzaylılar gelirse belki kendi aramızda birleşip onlara düşman oluruz...

- Her neyse, sosyololo yapma anneye Sıdka. Bırak şimdi. Şu bizim 52 işi noolucak onu söyle.

- Noolucak, elbette ki bakıcam. Kıyamam ben oncağızlara. Olup biten onca kötülükte en çok da çocuklara içi acıyo insanın. Kimi aile içi şiddetin, kimi televizyondan içlerine akan savaşın savunmasız sâbileri. Hepsinin masalları ellerinden alınmış. Kırmızı Şapkalı Kız canlı bomba, Çizmeli Kedi katil, Güliker kalpazan olmuş. Ke-loğlan saç ektirip yeni imajıyla izdivaç işleri sunucusu olmuş. Pinokyo Alis'e zorla ters ilişki teklif etmiş, karşı koyunca 24 yerinden bıçaklamış. Bremen Mızıkacıları konser öncesi soyunma odalarında aşırı dozdan ölü bulunmuş. Sindirella'nın o saatte orda ne işi varmış... Onların masalları bu şimdilerde. Neyse... Hadi siz şimdi gidin 52'ye. Ben bi boy abdesti alıyım, vasiyetimi filan yazıyım. Hazır olunca işaret veririm, O cüce Terminatör 'ü eve salarsınız.

- Korkma sen, annesi de acık şurup verip uyuşturacak. İlacın etkisi geçinceye kadar biz 52'ye gider geliriz. Sıkıştırsan banyonun camını kır, dışarı kaç.

• Hiçbir davetlimin yetişemediği, EX ile 15:40 nikâhımız, memurun “**önceki nikâh gelmedi**” bahanesi ile 15:30'da hızla kıyılmıştı. Gelmeyen önceki nikâh şansına erişemeyen ve her randevuya, hep gecikmeyle ramak kala koşarak giden ben, şayet bu randevuya yalnız gelseydim, kesinlikle kaçıracağım bir nikâh kıyılmış oldu...

• Dizi filmlerde ve gerçek hayatta komşunun yüksek tahmini ile, aldatarak EX olan kocaların helâllik almadan ölememek sendromlarına karşılık, eski eşten helâllik isteme modası var. Lâkin verilebilecek zerresi kalmayan, tükenen helâllik, zaten hiç yoktu. Haramlıklardan var verebileceğim...

• “**Aldattığı halde ayrılmayan, ayrıldığı karısını tehdit eden, döven, kurşunlayan, yakasını bırakmayan erkekler var haline şükret, sen hangi psikolojik şiddetten bahsediyorsun?**” diye haykıran EX'i hatırlıyorum da, öngörü yüksekliğinden değil, erkek terörüne karşı yüksek hoşgörüsünden sarfediyormuş bütün bu lafları meğerse ...

• Tv. Dizide annesi oğluna; “**seni olduğun gibi sevip sevmediğini anlayan için, sevdiğin kızı kahvaltıya çağır. Ben babana babaannenlerin sofrasında aşık oldum, mutlu bir aile sofrasından kalkan adamdan kötülük gelmez, bunu da her kadın bilir**” derken empatiye geçiyorum... Yanlışlıkla mutlu görünen EX ailenin; ya mutlulukları çakma idi, ya EX'in gerçek ailesi değildi, yada bu saptama tamamen yanlış...

EVRENSEL MESELELER

- Nedense; Kocası tarafından aldatılmış kadın, karısı tarafından horlanmış erkek adeta kilometrelerce uzaktan anlaşılır. Aşağılanmış Erkeğe kahvehanede bile kimse saygı duymaz, çay vermez, muhabbet etmez. Aldatılmış Kadına herkes acır, suçlar, öteler ...
- Koca, karısına; “**Sinirliyken çok güzel oluyorsun**” demeyi bıraktığında ilişki tehlikeye girmiş, “**Sinirliyken hiç çekilmiyorsun**” dediğinde ilişki çoktan bitmiştir zaten..

KADIN YANIM

- Evlerimizde eskiden şark köşesi vardı. Şimdilerde şarj köşesi var ... Artık kahvelerimizi şark köşesinde değil, mekanlarımızda oluşturulan şarj köşelerinde içiyoruz.

- Zengin kadın yırtık kot giyer, şalvar giyer şık görünür, fakir kadın yırtık kot giyer, şalvar giyer çok daha paçoz görünür...

- Genç bir kadın, markette dolaşan onca kadının içinden beni seçerek; “**hep marka ped kullanıyorum, bu marka bildik değil, siz hiç bu marka ped denediniz mi? Önerbilir misiniz?**” diye sorunca, anladım ki ben de hiç menopoz tipi yok...(RESİM 3)

DAYAN YANI

- Otobüs durağında, durak muhabbetimizde bir kadın suratını üzerek; “**toplumda, dünyada, memlekette bütün bu olanlar için ağlamak istiyorum**” dedi. Sonra birden, daha ben cevap veremeden “**Aaaa, otobüs geldi**” diyerek hızla gitti. İşte tepki sistemimiz dünya durana kadar değil, otobüs gelene kadar çalışıyor...

ANANELER...

- Markette yerleri silen kişiden özürler dileyerek, o paspasla ayak altlarını sildirip, parmak uçlarında, duvar ke-

narlarından içeri girmeyen çalışan kişi, yerleri silen elemana saygısından daha çok, yer silen annesinin yoğun terbiyesinden ötürüdür, anne evine duyduğu özlemdir.

• Anne transfer yemek Plastik kapları da, konulacak yemek ve götürülecek kişiye göre aralarında statü olarak ayrılıyorlar. Mesela dondurma kapları asil, peynir kapları biraz daha kaba, yoğurt ve yağ kapları çok avam gibi... hele de bulaşık deterjan plastik kaplarını, afeder-sin itin önüne koymazsın...

YOL TEPIK...

- Uzun yol otobüsündeki tekli koltuktakiler gerçekten tek, önündeki arkasındaki ve yan ikili sıradakiler onun yakını,

tanıdığı, hiçbir şeyi değil. Bindığım otobüslerde hep bana denk geliyor sanırım bu durum; “**otobüse ya tek**

binyorsun, ya da çift” ..

- Yaz – Kış gittiğim uzun yol güzergâhı aynı ama Yaz yolcuları Kış yolcularından çok değişik...

ŞİDDET YANI

- Yeni karısını çocuğunu, eski karısı ve çocuklarıyla buluşturmak da bir kadına uygulanan büyük bir erkek şiddetidir bence..

ERKEK YANI

- Bir **KADIN** ile selamlaşıp, normalde saatlerce muhabbet edip, karısının yanında o kadınla hiç konuşmayan, hatta o kadını hiç tanıymıyormuş, o kadınla hiç tanışmıyormuş gibi davranan erkekler var. Bu neyin öz güvensizliği, bu neyin havası, bu neyin cakası, bu neyin tafrası bu neyin korkusu, bu neyin iması Acaba?
- Erkek türü faydalandığı her şeye arkasını, sırtını döner. Isındığı sobaya, serinlediği vantilatöre, sevdiği kadına ...

EKRAN TEPIK

- Yerel bir Tv programında, sığınma evinde yaşamaya başlayan yaşlı Teyzeye sunucu genç kadın soruyor; “**kocanız, rahmetli Amca size ne zaman şiddet uygula-**

Raziye İçoğlu

maya başladı? Teyze'nin; “**Babamın evinde nişanlıykene gelip beni dövüyordu**” sözü karşısında “**Aaaaaa!!**” diye şiddete şiddetle bağırıyor sunucu. Anlaşılan o ki, her şeyi normal ses tonu ile anlatan Teyze'nin Kocası, daha koca olmadan Nişanı almış ve kadına şiddete başlamış...

- Tv Dizilerinin çekildiği yerlere gidiyorum ama hiç dizilerdeki gibi, boş, sakın, huzurlu yerler değiller. İğne atsan yere düşmez, atletli, çizgili pijamalı adamlarla dolu..

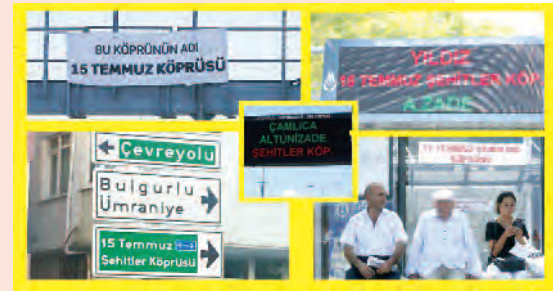
SANAL TEPIK

- Gerçekteki okul arkadaşlarım, aradan yıllar geçmesine ve sanal ortam olmasına rağmen yine hep aynılar, aynı gruplaşmalar, aynı alınmalar ... Sanal gerçek hiç fark etmez tripler...

- Başladığı ilk zamanlardan bugüne değin, Sanal listeden EX sevgililer engellenir ve silinirdi. Artık şimdilerde fikir, parti ayrılıkları için siliniyor arkadaşlar...

GÜN - DEMLİK KAYNIYOR

- Okullardan daha öncelikli olarak, **cemaatlerin kapatılması devrimini** dört göz ile bekliyorum...

- Konulamayan trafik tabelaları yüzünden geçirilen trafik kazalarının olduğu şu hassasiyetsizliğimizde, bir köprümüz ismi değiştirildiği gecede, Şehir girişinden itibaren ve Şehir içinde mavi, yeşil, sarı, kırmızı, ışıklı, kaygan, durak ismi vs.. bütün tabelalar değiştirilmiş ve hatta otobüsün “**bir sonraki durak..**” kadın sesli teybine bile kayıt edilmiş en çabuk tarafından...

Bir çocuk resminin akıbeti...

GÜNNY BAZUK

Yıllar önce; bir kız çocuğu yaşadığı yeri böyle çizdi...

Resminden ilk eksilen, mahalleden arkadaşı çomar oldu. Belediye onu zehirledi...

Sonra ufuktaki dağlarını taş ocaklarıyla madenciler pay etti...

Gürül gürül akan deresinin suyu ise baraj sebebiyle zaptedildi...

Rengarenk kuşların yuvası küçük kuru da dev bir AVM'ye kurban edildi...

Haliyle abisi olacak yaramaz da, cum-hurbaşkanına hakaretten hapsedildi...

Sarı boyalı, küçük müstakil evlerininse TOKİ zaten peşindeydi...

E tabii küçük kızın mahallesinden geri kalacak hali yok! Büyüyünce evlendiği kocasının silahıyla.....

Yıllar sonra; başka bir kız çocuğu yaşadığı bu yeri böyle çizdi...

İlk Kadın Opera Sanatçımız: Semiha Berksoy

info@ozlemozdemir.net /
twitter: @ozlemozdemir

Özlem Özdemir

Öncü kadınlarımızın portrelerine, Ağustos ayında ölüm yıldönümü olan Semiha Berksoy ile devam ediyorum. Ankara Devlet Operası baş artisti, yüksek dramatik soprano, ressam ve tiyatro sanatçısı Berksoy, sanat hayatını yapmış olduğu portrelerle ve yazmış olduğu sürrealist hikâyelerle yansıtmıştır. Türkiye'nin ilk opera sanatçısı, Avrupa'da sahneye ilk Türk primadonnadır. Resimleri Paris, Ankara, İstanbul, Venedik, New York'ta sergilenir, pek çok ödül kazanır. Ayrıca "Mezardan Gelen Mektup" (1935) adlı hikâyesi de vardır. Ruhu hep canlıdır. İçinde bitmeyen sanat aşkı taşır. Ona göre ne insanın ne sanatın yaşı vardır...

1910'da Çengelköy'de doğan Semiha Berksoy'un annesi Fatma Saime ressam, babası Ziya Cenap Berksoy şairdir. Semiha, ses ve güzel sanatlar yeteneğini babasından almıştır. Daha ilkokul yıllarında hikâyeler yazar, yazdıklarını resimlemiş. Şiirler okur, kendi kendine şarkılar söylemiş. Yani, ne olacağı daha çocukluğundan belliymiş...

1928'de tiyatro eğitimi için Darülbeyti Tiyatro Okuluna girer, hem tiyatro hem şan eğitimi alır. Daha sonra Güzel Sanatlar Akademisi Namık İsmail Atölyesi'ne girerek resim eğitimine de devam eder. Babasının konservatuvarı bırakması için yazdığı mektuba cevap, 18 yaşında yazdığı mektupta, "Benim ruhumu sürükleyen, bende alev haline geçen birşey var; o da sanat aşkıdır, bunu bilirsiniz, ölsem de mezarımda selvi ağaçları söyler," diyerek sanattan asla vazgeçmeyeceğini anlatır.

1931'de Muhsin Ertuğrul'un çektiği ilk sesli Türk filmi "İstanbul Sokakları"nda oynar. İlk kez İstanbul Şehir Tiyatrosunda sesiyle üne kavuşur, Türk ve Avrupa operetlerinde yer alır.

19 Haziran 1934'te Atatürk tarafından sesi takdir edilerek Ankara'ya çağırılır. Yine Atatürk'ün siparişiyle yazılan ilk Türk Opera Temsili olan; "Özsoy"da "Ayşim" başrolünü üstlenir. Atatürk ile tanışmasını da babasına yazdığı mektupta şöyle anlatır:

"... Size bu mektubu yazmaktaki yeğâne maksadım, hayatımda unutulmayacak çok güzel bir hadiseden bahsetmektir. Benim şeker, iyi kalpli babacığım. 12 Haziran Salı günü gecesini, siz evinizde rahat rahat uyurken, kızınız; Gazi hazretleri ile teşerrüf etti... Bakınız size bu heyecanlı hikâyeyi anlattım. Salı günü Halkevinde saat 3'de prova ettiğimiz bir esnada, Gazi'nin geleceğinden ve bu işle yakinen alakadar olduğundan bahsettiler. Gazi geldi, locasından provayı seyretti, hepimiz heyecan içerisinde idik. Giderken "bravo" diye bağırırdı. Necip Ali Beyin sonradan getirdiği havadise nazaran; Gazi; herkesi ayrı ayrı tebrik ettiğini söylemiş. Geceleri 12'ye kadar devam eden provadan sonra, Münir Hayri, Nimet Vahit'i ve beni otelelimize kadar getiriyor... Henüz yatmıştım, içimde tuhaf bir heyecan vardı. Uyumaya çalışıyordum. Kapı vuruldu. Açtım; otelin garsonu, Nimet Vahit'in beni çağırıldığını söyledi. Hemen odasına koştum; zavallı kızcağız o da şaşkın bir halde; - Çabuk hazırlanın Semiha-cığım, köşkten çağırıyorlar... - Hangi köşkten

dedim... - Canım yukarıdan, Gazi çağırıyor... - Emir, telefon ve kapıda da otomobil geldi dedi. Şaşırdım... Çünkü ben ancak oyundan sonra, ve Gazi pek beğenirse belki köşke çağırır ve gene de -kendimi hesaba katmayarak- yalnız Nimet Vahit'le Nurullah'ı isteteceğini tahmin ediyordum. Öyle afilladım ki; ben gelmesem olur mu dedim. - Katıyen, Necip Ali Bey köşkten telefon etmiş, isimlerle çağırılmışız dedi. Nimet Vahit, Semiha Cenap, Nurullah, ve piyesi besteleyen Adnan ve Münir Hayri Beyler derhal gelsinler demiş... Hemen, Daime Ablacığımın gri elbisesini giydim. Kapıda otomobilde Adnan Bey, Münir Hayri bizi bekliyordu. Son süratle Musiki Muallim Mektebinden de, Nurullah Beyi aldık ve Çankaya yolunu tuttuk. Saat tam 1,5 olmuştu. Ankara gece Paris gibi pırıl pırıl yanıyordu. Bilhassa Gazi'nin köşkünden nurdan bir mücevher gibi görünüyordu. Dört tarafı balkon gayet modern ve pek büyük olmayan bu köşkün çiçekler ve havuzlarla dolu bahçesinden geçerken bir iki polis noktasına tesadüf ediyorduk. Balkona bir kişi çıktı. Her taraf gündüz gibi... Kapıda iki üç polis, birkaç tane uşak, Necip Ali Bey önde ve arkada tanımadığım bir iki adam daha bize doğru geldiler. Kemal-i hümetle elimizi sıktılar. Mermerden geniş bir antreye girdik, her taraf çok kıymetli ve modern eşyalarla tezyin edilmişti. Paltolarımızı çıkardık. Kendimize çeki düzen verdik. Necip Ali Bey öne düştü. Geniş gözlen bir koridor. Geniş kapılı büyük bir salona açılıyordu. Bu salonda, kırmızı möble ve kırmızı kuyruklu bir piyano. Ve duvarlara merbut, camlı dolaplar içinde pek kıymetli biblolar, ufak eşyalar bulunuyordu. Tavanda 3 tane büyük avize gözleri kamaştırıyordu. (Salonda bulunan yazı masasının üzerinde Richard Wagner'in el büyük-

Semiha Berksoy:
"Sanatın yaşı yok, 90'da da, 9 yaşında da olur. Bu ruhi bir mesele. Ve bu aşk, merak beni genç ve enerjik tutuyor. Çünkü beni sevindiriyor. Aşık olmak da insanı sevindirir."

lüğünde basıda siyah bereli heykeli duruyordu; bugün bu heykel Anıtkabir'de Atatürk Müzesinde bulunuyor.) Sola yürüdük ve hayatımda hiçbir vakit unutamayacağım bir manzara ile karşılaşmıştım. Gayet geniş bir kapının bize gösterdiği bu tablo çok entere-sandı. Modern, büyük bir elektrik lambasının altında, yeşil çuhali siyah bir masanın başında; bronzdan hareket eden bir heykel bî-lorda oynuyordu. Karşısında İsmet Paşa bütün sevimliliği ile ona iştirak ediyordu. Yaklaşmış; şöyle bir döndü, Necip Ali Bey, Nimet Vahit Hanımı takdim ederken ben heyecan içerisinde bir saniyelik sıramı bekledim. Nihayet büyük Gazinin eli bana uzandı. Takdim edilirken bakamayacağımız zannettiğim gözlerinin içine göstermiş olduğu tevazu ve hüsnü tevecçühdan cesaretle alarak, bakabildim. O da benim bir anda ne olduğumu anlamış gibi idi. Sonra (Afet) Hanımefendiye de takdim edildik. O bize refakat etti.

Yer gösterdi. Oturduk. Hangi mektepten olduğumu sordu. Geldiğim zaman anlatacağım. Gazi bilardoda devam ediyordu. Sonra yanı-mıza gelerek, büfeye gidelim, dedi. Masa üzerinde şampanya, bol şurup, birçok bisküvitler ve emvai içkiler vardı. Bize birer şampanya verdi. Nimet ve ben sesimiz için birer yudum içmedik. Nimet ve ben piyano ile alafranga birçok şarkılar söyledik. Nimet beni methetti. Gazi hazretleri ve Afet Hanım beni alkışlıyorlar ve herkes alkışlıyordu. (İtalyanca olarak Madam Butterfly Operasından Butterfly'ın aryasını söylemiştim.) Şükrü Kaya Bey, beni Avrupa'ya göndermek gerektiğini söyledi. Sesimi plağa çektiler. Orada bir makina var, hemen çekiyorlar, hemen dinleniyor. Sesim plakta çok güzel çıktı. Gazi ve Afet Hanım kulak kulağa; benim için bir şeyler konuşurlar ve alkışladılar. Gazi bravo dedi.

Mütemadiyen bakıyordu. Bir taraftan Gazi orkestrası çalışıyordu. O gece kız muallim ve erkek muallim mektebinden 40 talebe geldi. Koro yaptılar. Sonra Afet Hanım, Paşam müsaade ederseniz hanımlar istirahat etsinler çünkü yarın çalışacaklar, dedi. Gazi dışarı baktı. Evet sabah oluyor dedi. Fakat bir defa daha büfeye gidelim. Evvela Nimet Hanıma, hanımefendi ne arzu buyuruyunuz dedi, o hiçbir şey, teşekkür ederim dedi. Sonra bana sordu. Şurup efendim dedim. Bana eliyle bir kadeh şurup ikram etti. Ve herkesi ayrı ayrı tebrik etti. Otomobillere bindik. Bahçe gül kokuları ve kuş sesleri içinde idi. Otele geldik saat 4'dü. Şahin geldiğinden bir gece sonra bizi saraya çağıracağını söyledi. Ertesi gün Necip Ali Bey, sizi Avrupa'ya gönderteceğiz, akşam mevzu bahis oldunuz dedi. İşte babacığım bunları amcama da söyle orada amcamdan bahsettim, hep tanındılar..."

Avrupa'da sahneye ilk çıkan Türk Opera Primadonnası

Semiha Berksoy, bu gelişmelerden sonra devletten burs alarak Berlin Devlet Yüksek Müzik Akademisi Opera bölümünü 1939 yılında birincilikle bitirir. 22 Haziran 1939'da Richard Strauss'un 75. Doğum Yılı festivalinde, Berlin Akademisi Eski Apollon operasında, Richard Strauss'un "Ariadne auf Naxos" operasında "Ariadne" başrolünü oynar. Bu temsil ile Avrupa'da ilk sahneye çıkan Türk Opera Primadonnası ünvanını kazanır. **1940'ta** aldığı eğitimle kendi vatanına katkı sağlamak amacıyla ülkesine döner. Nisan 1941 tarihinde Karl Ebert yönetiminde, "Tosca" ve "Butterfly" ilk profesyonel Avrupa temsili olarak Ankara Halk Evi'nde oynanır. Karl Ebert bunun üzerine opera stüdyosunu kurar ve iki profesyonel opera sanatçısı olarak Semiha Berksoy ile Nurullah Taşkıran'ı seçer.

1950'de açılan Devlet Operasına solist olarak atanır. 1951 opera sezonunda, temsil edilen "Tiefland Çukurova Operası"nda başrol "Marta"yı oynayan Berksoy, ses uzmanı A. Lombardie başta olmak üzere diğer uzmanlar tarafından devlet operası kadrosunda "Birinci Sınıf Dramatik Soprano" olarak seçilir. Aynı zamanda Devlet Tiyatrosundaki dramatik oyunlarda sayısız roller oynar.

1972'de "Baş Artist" olarak kendi arzusıyla operadan emekliye ayrılır.

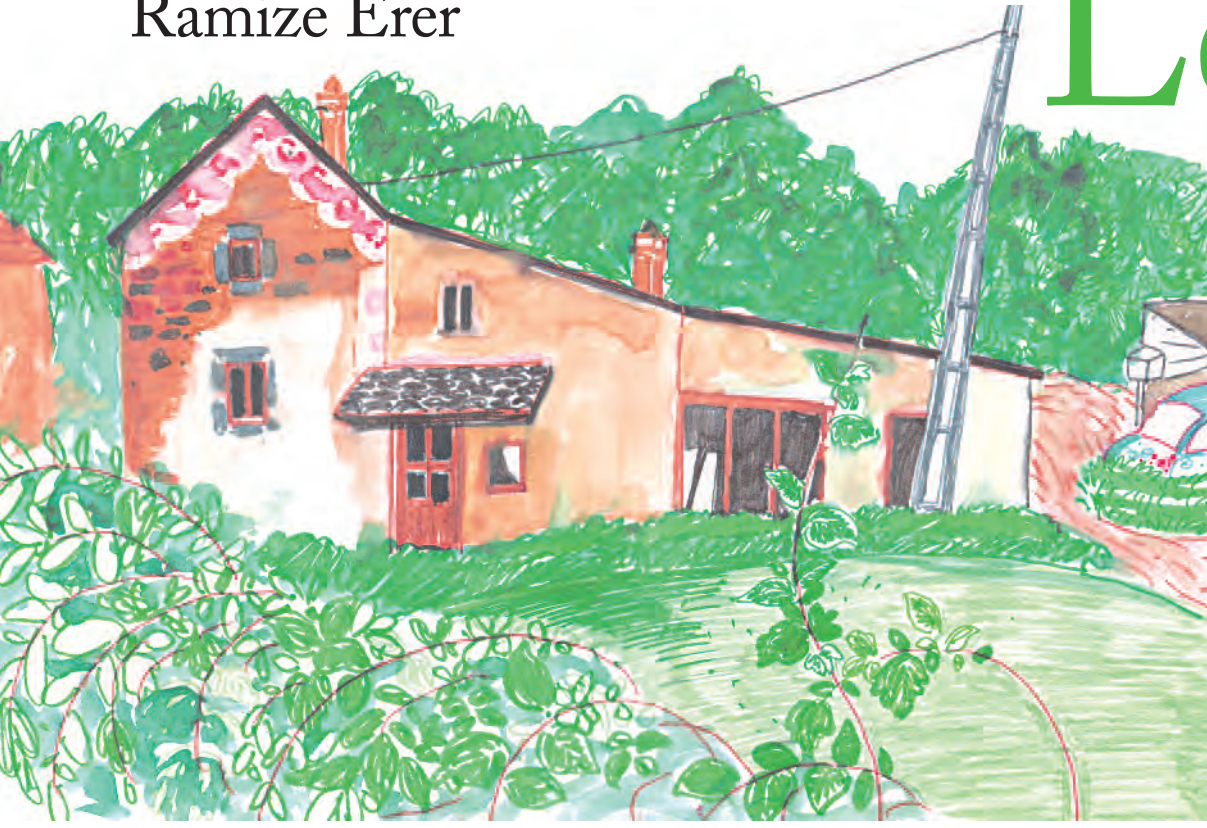
1984'de 1934 Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının 50. Yılı sebebiyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından, kamu sektöründe görev alan İlk Kadın Opera Sanatçısı olarak "Atatürk Opera Ödülü"nü alır. **1999'da** New York City Lincoln Center'da, Robert Wilson'un rejisörlüğünü yaptığı, Umberto Eco'nun eseri "The Days Before. Death, Destruction and Detroit III" adlı oyununda, Tristan ve Isolde Operası'ndan, Isolde'nin, "Aşk Ölümü" aryasını söylediğinde 89 yaşındadır...

2004'te aramızdan ayrılır. Arkasında seslendirdiği ve tuvalinde yarattığı sayısız eser bırakarak... Ve kendinden sonra gelen kadın opera sanatçılarına örnek olarak... Son söz onun kendi cümleleriyle olsun, ruhu şad olsun...

Ramize Erer

Le Roucous

Saklanmak için geniş gövdeli ağaçlar, hayaller kurmak için salıncaklar var. Fransa'nın güneyinde Aveyron bölgesinde geniş, çok geniş yemyeşil bir bahçe burası, en önemlisi duvarsız bir bahçe. Le Roucous otistik ve zeka engelli çocukların ağırlandığı, geleneksel tedavi yöntemlerine karşı alternatif olarak kurulmuş sosyal bir merkez, bir komün. Geleni gideni bol, neşeli bir büyük aile gibi burası, otistik çocuklar da bu ailenen bir üyesi. Etrafımızda, aramızdalar. Çocuklar büyük güzel evlerinde, biz misafirler ağaçların altlarına yerleştirilmiş karavanlarda kalıyoruz. Hep birlikte 80 kişiyiz. bulunduğumuz sürede 100 kişi daha geliyor. 180 kişi oluyoruz. Yeni gelenler Fransız anarşistleri. Her ay düzenli dergileri de yayınlanan sol bir hareketin (Alternative Libertaire) militanları, sempatizanları. Yıllık

toplantıları için, Fransa'nın her bölgesinden seçilip gönderilmiş militanlar, liderler ve sempatizanlar bunlar. İçlerinde feministler, eski tüfek yaşlı solcular, coşkulu gençler var. Bazıları bebekli. Ateşli konuşmalar, tartışmalar yapılıyor. Özgürlük şarkıları söyleniyor coşkuyla. Camarade (yoldaş) sözcüğü havalarda uçuşuyor. Roucous her sene onları burada ağırlıyor.

Nunu

Roucous'un kurucusu ve kahramanı Nunu kocaman fizigi, 68'den beri hiç kesmediğini düşündürten uzun saçları ve sakallarıyla hemen dikkatimizi çekti. Her yerde aynı anda olabilen çalışkan insanlardan o.

Tutkulu bir çizgiroman okuru ve koleksiyoncusu. Bu da aramızda bir akrabalık ilişkisi oluşturdu hemen. Uzun uzun Fransız çizerlerinden, gençliğin ikonik mizah dergisi Hara-Kiri'den bahsettik. Annesi Rokfor'daki peynir mahzeninde, babası demiryolunda çalışan bir işçi ailesinin oğlu olarak doğmuş. Asi genleri bir İspanyol göçmeni olan komünist dedesinden. Gençliği asilik ve direnişle geçmiş. Larzac hareketinin içinde olmuş. Uzun yıllara dayanan bu hareketle ilgili bütün kitapları toplamış. Larzac olayı 8 yıl sürmüş. Çobanlar köylerinden kalkıp koyunları ile birlikte Paris'e Eifel kulesine kadar yürümüşler. Aşırı kilosuna sayesinde askerlikten yırtıp, o zamanki kız arkadaşı ile hayalindeki Roucous'u elleriye kurmuşlar.

Bizi yolcu ederken, yanımıza yolluk hazırlamış. Rokfor peyniri ve elleriyel yaptığı ciğer patesi. Gecenin karanlığında Paris'e dönerken arabamızda bol bol yedik.

Hakim

Roucous'un otis çocuklarından. Elinden bırakmadığı minicik oyuncak bebeği ile defalarca elimizi sıktı. Devlet 18 yaşına giren çocukları Roucous'tan alıyormuş. Nunu bunun için Paris'e gidip, yetkililer ile konuşmuş. Siz 18 yaşına geldiklerinde çocuklarınızı sokağa atıyor musunuz diyerek onları ikna etmiş. Bundan böyle çocuklar yetişkin olduklarında yer bulunana kadar evlerinde kalabilecekler.

Eski tüfekler, Avram ve France... Hiçbir konferans ve tartışmayı kaçırmadılar.

Basil

Aşırı yavaş hareketleriyle dikkatimi çekiyor Basil. 70 yaşlarında Paris Güzel Sanatlar Akademisi Resim bölümü mezunu. O da diğerleri gibi, her sene geliyormuş buraya. Ve 20 yıldır da Paris karnavalını organize ediyormuş. 8 yıldır Paris'te yaşıyorum böyle bir karnavalın varolduğundan ilk kez haberdar oluyorum. Rio Karnavalı gibi oluyor diyor ve bu sene beni davet edeceğini söylüyor. Roucous'ta kaldığımız süre içerisinde uzun uzun konuşuyoruz. Daha doğrusu ben daha çok dinliyorum. Gerçek bir entelektüel ve feminist. Osmanlı'daki harem kadınının köleliğinden giriyor, burkini tartışmalarından çıkıyor. Kadın problemi hallolmadıkça, eşitlik sağlanmadıkça savaşların bitmeyeceğini söylüyor.

Noel

Katalan 16 yaşında İspanyol faşizmi tarafından hapse atılmış. Sonra Fransa'da mücadeleye devam etmiş emekli bir anarşist. De Gaulle Katalan kökenli anarşistlerle anlaşma yapmış, anarşistler faşizme karşı çok keskin direnişçiler oldukları için. Paris kurtarıncı anarşistlere bir sokağı vermiş. Rue Des Vignolles. Alternative Libertaire hareketinin ve dergisinin kafa kadrosunda.

Çok çalışkan, sürekli koşturuyor. Kamaradları görünce feci seviniyor. Bizi de kollarını ikiye açıp sevinçle o karşıladı.

Alexandra

Feminist Kamaradlar

Fotoğraflarının çekilmesini istemiyorlar. Bizim Bayan Yanı dergisinden bahsedince bütün kapılar açılıyor. Hararetli konferanslarını Tuncay'ın da (Akgün) aynı saatte konferansı olduğu için izleyemedim.

Sabah tabağında beyaz peynir, zeytin kahvaltı etmek için çardağın altındaki uzun sıralardan birine ilişiyorum. Karşımda oturan etine dolgun genç kadın hala uyandırmamış bir suratla gözlerini tabağıma diyor. Yemeyeceğini bildiğim halde, denemek ister misiniz? Türk kahvaltısı diyorum ona gülererek. Gözlerini tabağımdan ayırmayarak donuk bir sesle zeytin, peynir diyor Türkçe. Yüzümdeki şaşkınlığı görünce Fransızca devam ediyor. Kocam Türktü, bir de sucuk yedi her sabah diye ekliyor. Nedenise soru soramıyorum. Uzun bir sessizlikten sonra Bona petite diyor sıkıntıyla, kalkıp gidiyor. Üç yıl evlilikten sonra, bu Türk adamla ayıldıklarını öğreniyorum. Dönüş günü bavullarımızı arabaya taşırken onu tekrar gördüm. Yüzü gülüyordu. Süslenmiş, püslenmiş güzel elbisesiyle salıncağa kurulmuştu. Durup bir fotoğrafını çektim. Yanından ayrılrken beni de çiz olur mu? dedi.

YOK TV

ECE BURGAZ

Bu defa mikrofonlarımızı bayramda çay servisi yapan genç kadına uzattık...

Çay servisinin tek kişiye ve tek cinsiyete yıkılmadığı, kapitalizmsiz nice mutlu bayramlara!

Poposu sandalyeye yapışan beyaz yakalı genç kadına mikrofonumuzu uzattık...

TURAN DURSUN

SİBEL BOZKURT

1934 SIVAS - 04 EYLÜL 1990 İSTANBUL

ESKİDEN İMAM OLAN VE MÜFTÜLÜĞE KADAR YÜKSELEN, SONRADAN HAYATI BOYU YAPMIŞ OLDUĞU ARAŞTIRMALARI SONUCU ATEİST OLAN YAZAR, DÜŞÜNÜR.

İSLAM DİNİNİ AÇIKÇA ELEŞTİRDİĞİ İÇİN KÖKTENDİNCİLER TARAFINDAN TEHDİTLER ALMIŞ VE SUİKAST İLE ÖLDÜRÜLMÜŞTÜR.

BABASININ BASKISI İLE ÇOCUK YAŞTA DİN EĞİTİMİ ALMAYA BAŞLAMISTIR. ÇÜNKÜ BABASI ONUN EŞİ BENZERİ OLMAYAN BİR DİN ALIMI OLMASINI İSTİYORDU. BU YÜZDEN ONU BİR ÇOK KURAN KURSU VE YATILI DİN OKULLARINA GÖNDERMİŞTİR. BU SAYEDE TÜRKİYE'NİN ÇOĞU ŞEHRİNİ GEZMİŞTİR. KASABALARINI, KÖYLERİNİ GÖRMÜŞTÜR. MONOTEİSTİK DİNLER TARİHİ EĞİTİMİ GÖRMÜŞ, TÜRKÇE DIŞINDA KÜRTÇE, ÇERKEZCE VE ARAPÇA ÖĞRENMİŞTİR.

1958 - 1966 YILLARI ARASINDA MÜFTÜLÜK YAPMIŞTIR. DAHA SONRA TRT'DE PRODÜKTÖR OLARAK ÇALIŞIP TRT'DEN EMEKLİ OLMUŞTUR.

MÜFTÜLÜKTEN AYRILMA NEDENİ ŞUDUR; MÜFTÜYKEN, İSLAMİYET, HİSTİYANLIK VE YAHUDİLİK HAKKINDA ÇOK FAZLA KAYNAĞA ULAŞIP ARASTIRMA VE KARŞILAŞTIRMA YAPMA ŞANSI BULMUŞTUR. DİNLERİN KÖKENLERİNİ DERİNLEMESİNE İNCELEMİŞ VE BUNUN SONUCUNDA DİNİ İNANCINDA İKİLEMLER OLUŞMUŞTUR. O DA MÜFTÜLÜKTEN İSTİFA ETMİŞTİR.

SONRA TRT'DE AMBAR MEMURU OLARAK İŞE BAŞLAMIŞ MALZEME MEMURU VE EVRAK MEMURU OLARAK ÇALIŞMAYA DEVAM ETMİŞTİR. DAHA SONRALARI SINAVLARA GİRİP TRT'DE PRODÜKTÖR OLMUŞTUR. TRT KÜLTÜR MÜDÜRLÜĞÜ İÇİN DİNSEL YAYINLAR HAZIRLAMISTIR. EN BİLİNE VE ÇOGUMUZUN HATIRLAYACAGI SES GETİREN İSİ "AKŞAMA DOĞRU" ADLI PROGRAM YAPTIĞI İŞLERDEN YALNIZCA BİRİDİR. 1982 YILINDA TRT'DEN EMEKLİ OLMUŞTUR.

EMEKLİLİĞİNDEN SONRA BİRCOK DERGİDE YAZMIŞTIR. ÇEVİRİ YAPMIŞTIR VE KİTAP YAZMIŞTIR. KİTAPLARINDAN BAZILARININ İSİMLERİ ŞÖYLEDİR; "ALLAH", "DİN BU 1 - 2 - 3 - 4", "ŞERİAT BÖYLE", "ÜNLÜLERE MEKTUPLAR", "KULLETEYN" VB. ...

TURAN DURSUN'A İLK ÖLDÜRME GİRİSİMİ 1960'LI YILLARIN BAŞINDA YAPILMIŞTIR. "ATATÜRKÇÜ MÜFTÜ" DİYE SÜRGÜN EDİLDİĞİ SİNOP - TÜRKELİ'NDE. TURAN DURSUN, NURCULARIN ONU ÖLDÜRSÜN DİYE GÖNDERDİĞİ ÖĞRENCİYİ İKNA ETMİŞ VE BU ÖĞRENCİ İÇİN YARDIM TOPLATMIŞTIR.

TRT'DEYKEN DE EVİNE BİRCOK TEHDİT VE TEBRİK TELEFONU VE MEKTUBU GELİYORMUŞ. BAZI MEKTUPLARIN İÇİNDE MERMİ ÇEKİRDEĞİ OLUYORMUŞ

SONUÇTA, 04 EYLÜL 1990 GÜNÜ, SAAT 14:00 GİBİ EVİNDEN ÇIKTIĞI SIRADA SİLAHLI SALDIRIYA UGRAR TURAN DURSUN. SUSTURUCULU SİLAHLARLA 7 EL ATES AÇILIR VE TURAN DURSUN HAYATINI KAYBEDER.

ÖLÜMÜNDEN KISA SÜRE ÖNCE "SIRA BENDE, BİLİYORUM BENİ DE ÖLDÜRECEKLER. TEHDİT MEKTUPLARI GELİYOR AMA YAPACAĞIM BİR ŞEY YOK." DEMİŞ HİFZİ TOPUZ'A.

"RAHAT YASAMAK UGRUNA GERÇEĞİ MEZARA MI GÖTÜREYİM;
HALKA GERÇEĞİ ANLATMAK İÇİN ÖLÜMÜ MÜ GÖZE ALAYIM?"
TURAN DURSUN

TURAN DURSUN'NUN CENAZESİ DİNSEL OLMAYAN BİR TÖREN İLE TOPRAĞA GÖMÜLMÜŞTÜR.

Bütün apart-
man evde
yokmuş
numarası
yapar-
ken,
kapıcıya
her sefe-
rinde bi
kova su
veren o
daire
sakinine
mikrofon
uzattık.

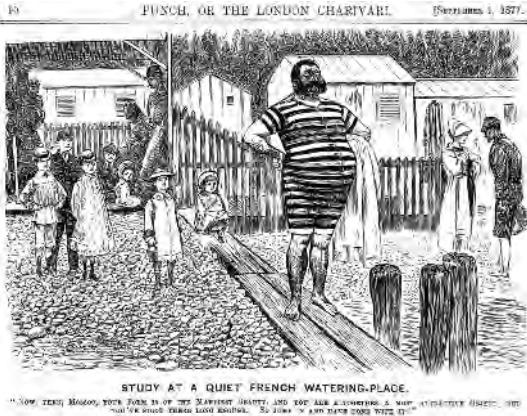
Ezgi Aksoy
aksoyezgi@gmail.com

Bikini, Mayo, Burkini...

25 Maddede Sahil Modasının Tarihçesi

1. İnsanlık tarihinin başından beri sahillerde ve nehir kenarlarında özgürce oynayan çocukları ve suda olmaktan hiç çekinmeyen yerliler saymazsak; sahil modasının geçmişi 18. yüzyıla dayanıyor. Ondan önce sahil modası diye bir şey yok; zira 18. yüzyıldan önce özellikle **Batı** dünyasında denize girmek ve yüzmek, doktor tavsiyesi ile yasaklanmıştı ve de çok büyük bir toplumsal tabuydu. Çünkü

denize girmenin, yüzmenin ve özellikle de bronzlaşmanın sağlığa son derece zararlı olduğuna inanılıyordu. "**Yerliler gibi**" yüzmek ve de "**köleler gibi**" kararmak kabul edilemezdi. Öte yandan fiziksel aktivitenin aslında sağlık için yararlı olduğu, ancak 1950'lerde anlaşılabilmisti. Ondan önce fiziksel aktivitenin kalp hastalıklarına, sıksıklığa, kemik erimesine, sağlıksızlığa ve erken ölüme neden olduğu sanılıyordu. Bunun sebebi de elbette son derece ağır koşullarda, yarı aç yarı tok çalıştırılan sıkı kölelerin, gencecik gencecik ölüp durmasıydı.

2. 1700'lerde Batı dünyasında yavaş yavaş yayılmaya başlayan yüzmeye merakının, koloni döneminin bir neticesi olduğu düşünülüyor. Batı, işgal

ettiği **Afrika** ve **Amerika** topraklarında yüzen "**özgür**" ve sağlıklı insanları görünce, denize girmenin ve yüzmenin o kadar da kötü bir fikir olmayabileceğini düşünmeye başlıyor. Ancak yine de bu yüzmeye merakı, ilk olarak kaplıca tabir edilen kaynak sularında ve kadın - erkek ayrı olarak, kapalı alanlarda olacak şekilde başlamıştır. Üstelik bu "**namahrem**" icra edilen kaplıca seansları, büyük ölçüde çıplak gerçekleştirilmektedir bu dönemde.

3. Dünyanın ilk yüzmeye yarışları, 1830'larda İngiltere'de düzenlenmeye başlamıştır. Bu dönemde ilk "**yüzme elbisesi**" hayatlara dahil olmuş ve özellikle erkekler bol örme tulumlarla sahillerde görülmeye başlanmıştır. Aynı dönemde kadınlar, bu günün burkinisine son derece benzer bol tulumlar giyorlardı. Bacak boyu diz altına kadar uzanıyordu ve kollar genellikle ya truvakardı ya da truvakardan biraz kısaydı.

4. 1800'lerde Batı'nın aristokrat sınıfında yüzmenin moda olmaya başladığı dönemde, ne İngiltere'de, ne de **Fransa**'da çıplak yüzmeyi engelleyen bir yasa bulunmuyordu. Ama elbette hiç kimse çıplak yüzmeyi aklına bile getirmiyordu. Ayrıca sahillerin kendi giysi kodları bulunuyordu ve bu da sadece bol örme yüzmeye giysilerini kapsıyordu. Ancak 1860'larda önce İngiltere'de olmak üzere, çıplak yüzmek yasaklandı.

5. 1800'lerde kadınlar için çift katmanlı yüzmeye giysileri moda olmuştu. Altta boyu dizlere kadar - bazı durumlarda bileklerle kadar - uzanan, bolca bir tulum yer alıyordu. Üstte ise kısa kollu ve geniş etekli, dizlere kadar inen bir elbise, yüzmeye giysisini tamamlıyordu. Bu dönemde erkekler de boyu dize kadar uzanan ve aynı zamanda üstü atlet şeklinde yüzmeye giysileri giyorlardı. Erkeklerin üstsüz mayolar giymeleri, çok sonraları gerçekleşecek olan bir devrimdi. **Viktorya Döneminde**, üstsüz mayolarla denize giren erkeklerle

rastlanabiliyordu, ama bu çok ender bir durumdu. Ayrıca bu erkeklerin yürek yemiş olması icap ediyordu, zira yakalandıklarında cezası bulunuyordu. **19. yüzyıl** ayrıca, tüm **aristokrat** kesimi etkisi altına alan **romantizm** akımının da etkisiyle, kadın ve erkeklerin beraber yüzmeye başladığı bir dönem oldu. Elbette bu

sahil eğlenceleri, son derece sıkı adap kurallarına uygun olarak cereyan ediyordu. Örneğin sadece bir erkek ve bir kadının sahilde bulunması, son derece uygunsuzdu.

6. Takvimler 1900'lere yaklaşıırken, kadınların yüzmeye elbiselerindeki kollar kayboldu ve paçaların boyu, dize kadar kıaldı. Bu **tulum** kısmını tamamlayan üst elbisesinin boyu ise, kalça seviyesine kadar çekildi ve tulumla bağlandı. Bu değişim, 20. yüzyılda ilk önce **Fransa**'da başlamıştı.

18. yüzyıldan önce denize girmenin, yüzmenin ve özellikle de bronzlaşmanın sağlığa son derece zararlı olduğuna inanılıyordu. "Yerliler gibi" yüzmek ve de "köleler gibi" kararmak kabul edilemezdi.

7 . 1900'lerden sonra sahil modası, kelimenin tam anlamıyla bir başkalaşım geçirdi. **1900**'lerin başında ilk önce hem kadın, hem de erkek yüzme elbiselerinin bacak boyu kısaldı ve dizden bir karış yukarıya çıktı. Kollar tamamen kayboldu. Yaka açıldı ve boyundan aşağıya indi. Hala göğüs çatalına inmesi büyük tabuydu. Lakin sine görünür vaziyetteydi artık.

8 . 1912'de, tarihte ilk defa kadın yüzücüler, **yaz olimpiyatlarına** dahil oldular. Bu nedenle "**yüzücü elbisesi**" yaratıldı. Ama bugün bildiğimiz anlamda yüzücü mayosundan oldukça farklıydı. Bacak boyu dizden neredeyse iki karış yukarıdaydı ve kolsuzdu. Sine

açıktı, ancak göğse kadar inmiyordu. En büyük fark ise, sporcu kadınlar için elbisedeki eteklerin kaybolmasıydı. Kadın sporcuların yüzücü elbisesi, dar ve kısa bir tulumdan ibaretti ve vücut hatları, tarihte ilk defa bu kadar belirgin olarak görülebiliyordu. Önce sporcular için üretilen bu yüzücü elbiseleri, kadınlar için sahil modasını tamamen değiştirdi.

9 . 1920'lere gelindiğinde artık sahillerde kimse etekli yüzme elbiselerini giymiyordu. Tüm kadınlar, renk renk ve beden beden üretilen yeni sporcu tulumlarını giyiyordu artık. Tulumların göğüs kısmı biraz daha oyulmuş ve göğüs çatalına yaklaşmıştı. Üstelik üst görünüm, kolsuzdan askılıya doğru değişiyordu. Kol altı daha oyulmuş ve hareket kabiliyeti genişlemişti. Hala etekli mayolar da vardı, lakin etekler eskiye göre çok daha dar ve kısaydı.

10 . Kadınların mayolarının boy-
larının giderek kısalması ve daralması, toplumu korkutmuş olacak; 1920'ler, kadın ve erkekler için mayoların uzunluklarının ve darlık-
larının pek çok ülkede yasalarla belirlendiği ve polis memurlarının ellerinde mezuralarla sahillerde mayo ölçtüğü yıllar olarak da kayda geçti.

11 . Yüzme elbiseleri, tarihte ilk defa **1930**'larda bugünkü görünümüne yaklaşmaya başladı. Öncelikle ilk değişim, materyallerde

ve kumaşlarda oldu. Yün ve örme mayolar, hayatlardan çıktı. **Naylon** ve **lastiğin** keşfiyle, mayolar artık çok daha elastik üretilabiliyordu. Bu yeni materyaller sayesinde, ilk "**vüdüda oturan**" mayolar dönemi başladı. 1930'larda mayolarda kol olayı tamamen kayboldu. Askı, sahneye girdi ve göğüs bölgesi, bronzlaşmayı kolaylaştırmak için daha da açıldı. Sırt büyük ölçüde açıldı ve bacak boyu, kalçanın hemen altına çekildi. Mayodaki etek, kayboldu. Ayrıca ilk defa, **iki parçalı mayolar** üretilmeye başlandı.

12 . 1930'lar ayrıca erkeklerin mayolarını da değiştirdi. 1930'lar erkeklerin yaygın bir şekilde **üstsüz mayo** giymeye başladığı dönem oldu. 1930'ların başlarında erkeklerin üstsüz mayo giymeleri son derece norm dışı ve ahlaka aykırı kabul ediliyordu. Ayrıca da yasaya aykırı, yani **illegaldi**. Bu nedenle erkekler öncelikle mayolarının bir askısını indirerek kullanmaya başladılar. Böylece önce sadece bir meme ucu gösteriyorlardı. Erkeklerin üstsüz mayo giymesini en sert karşılayan ülke, **ABD** oldu. O nedenle Amerika'da erkekler, üstsüz mayo giyebilmek adına yürüyüşler düzenlediler ve protestolar

gerçekleştirdiler. Yasa ilk olarak 1937'de değişti ve erkeklerin üstsüz mayo da giyebilecekleri yasalarla güvence altına alındı. Aynı dönemde, **Mustafa Kemal Atatürk**'ün **Florya**'da gençlerle birlikte üstlü mayolarla çekilmiş fotoğrafları vardır. Ancak **Türkiye**'de erkekler için üstlü mayo zorunlu olma-

ğından, 40'larda sonra üstsüz mayoya adaptasyon da kolay oldu.

13 . 1940'lar, büyük modacıların mayolara el atmaya başladığı, ancak her şey gibi sahil modasının da **II. Dünya Savaşı**nın gölgesinde geçtiği bir dönemdi. **Pamuklu**, **ipekli**, **naylon** ve **deri** kumaşlar; sahil modasının en büyük kumaş tercihleri olmuş, modeller çeşitlenmiş ve **palmiyeli desenler** mayoları süsler hale gelmişti. İki par-

çalı deniz giysisi giyen kadınların sayısı her geçen gün artıyordu. Çünkü savaş koşulları, mayolara harcanan kumaşlara kısıtlama getirmişti. Mayo üreticileri de, bu kısıtlamalarla başa çıkmak için, iki parçalı mayoları daha eğlenceli hale getirmek durumunda kaldılar. Bu iki parçalı mayolar, modern bikinilerden hayli uzak olsa da, ilk defa göbeklerin görüldüğü bir dönemin başlamasına neden oldu. Öte yandan incecik askılar ve hatta straplez mayolar da, bu kumaş sıkıntısı nedeniyle, plaj modasının birer parçası haline aldılar. Ancak sahil modası da tıpkı modanın tamamı gibi, son derece keskin hatlardan, dik açılardan ve sert çizgilerden oluşuyordu. Savaş ve militarizm, tüm modaya yansdığı gibi, mayolara da yansiyordu.

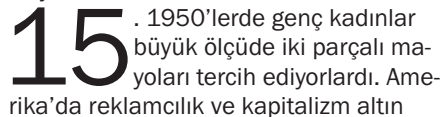
14 . II. Dünya Savaşı'nı **Almanya**'nın kaybetmesi, **ABD**, **İngiltere**, **Sovyet Rusya**'nın kazanması ve **Avrupa**'nın **Nazi işgalinden** kurtulması, dünya tarihini kökten değiştirdi. Bu değişim, hayatın her alanında ol-

duğu gibi, modada da kendini gösterdi. 40'larda militarizm etkileriyle bölünen kadın modası, **1950**'lerde özüne döndü ve her daim arzulanan **ultra-feminen görünüme** geri geldi. Kadınlar artık militarizmi erkeklere devretmiş, erkekler testosteronla dolmuş ve kadınlarını tıpkı görmek istedikleri gibi görünmüşlerdi.

Yani ince belli, geniş kalçalı ve büyük memeli... Kadınların **kum saati görüntüsü**, dönemin en büyük modacıları tarafından yeni norm olarak sunuldu. Temelde **Viktorya Dönemi modasının** biraz modernleştirilmiş hali olan bu görünüm, dünya savaşlarından önce kaldığı yerden devam ediyordu. **Pin up** modası aldı yürüdü ve **seksilik** yeni değer olarak tüm kadınlara pazarlandı. 1930'lara kadar sahil modası **mahrem** olanı saklamak üzerine kurulmuştu. 1950'lerden itibaren bu yıkıldı ve **ifşaat** dönemi başladı. Dönemim muhafazakarları bu gidişatı "**teşhirciliğin yükselişi**" olarak adlandırıyordu. Lakin füze gibi memeler, sipsivri mayo üstleri ve beli olduğundan dar gösteren mayo atları, şimdi sahillerde fırtına gibi esiyordu.

15 . 1950'lerde genç kadınlar büyük ölçüde iki parçalı mayoları tercih ediyorlardı. Amerika'da reklamcılık ve kapitalizm altın

çağını yaşıyordu. Dolayısıyla mayo üreticileri ve pazarlama tekniklerinde patlama yaşandı. Her bir firma, her bir modeline yeni isimler vermeye ve de modelleri her yaz değiştirmeye başladı. Bu bir ilkti. Öte yandan durmadan yeni renkler icat ediliyor ve bu yeni renklere "**yaz büyüğü**", "**sahil kokusu**", "**mercan esintisi**" gibi **egzotik** isimler veriliyordu. Üstelik **Amerikan kapitalizmi** Avrupa'dan henüz radikalizmin pençesine düşmemiş **Orta-doğu**'ya kadar her yere sızmıştı. Tüm sahiller, kum saati görüntüsü göstermekten çekinmeyen kadınlarla dolup taşıyordu.

16 . 1950'ler, "**bikini**"nin bir terim olarak ortaya atıldığı dönemdir. Bikini, adını **Pasifik Okyanusunda** bulunan **Bikini Adaları**'ndan alıyordu. Bikini Adaları, bir zamanlar sahillerinde esmer tenli çocukların oynadığı, lakin **ABD**'nin nükleer denemelerle yeryüzünden sildiği bir cennet köşesiydi. Bu ismin iki parçalı yüzme elbiseleri için tercih edilmesinin sebebi, tamamen bir reklamcılık stratejisiydi. Çünkü bu yeni model biki-
ninin, genç kadınlar ve de onları izleyen genç erkekler üzerinde "**patlayıcı**" bir etki yaratacağı vurgulanıyordu. Reklamcılar yanılmamıştı; bikini, gerçektende 10 yıldan kısa bir süre içinde tüm dünya sahillerinde atom bombası etkisi yaratmıştı.

17 . Bridget Bardot'nun, karış kadar biki-
nisiyle **Cannes** sahillerinde verdiği pozlar, **1960**'larda sahil modasının özeti gibidir. Mayolar azalmış ve büyük ölçüde bikini-
ler sahilleri işgal etmiştir. Üstelik bikiniler küçüldükçe küçülmüş ve kalçalar açıldıkça açılmıştır. 60'lara damgasını vuran Bridget Bardot, dönemin ruhuna bağlı olarak, **cinsel özgürlüğü** ve **kadın özgürlüğünü** savunan bir aktivisti aynı

zamanda. Ful makyajlı, yapılı saçlı hali ve beyaz bikinisiyle poz verdiğinde ise, **Vietnam Savaşının** yıkıcı fırtınasından **68 kuşağı** doğmakta ve **hippilik** müessesesi gereği, kadınlar için üstsüz güneşlenme dönemi başlamaktaydı.

18. Üçgen bikininin, erkekler için **slip mayonun** ve kısacık şort mayonun doğduğu, mayolarda elastik özelliğın hayli yükseldiğı ve bugün **"mayo kumaşı"** olarak bildiğımız özel esnek kumaşın yaygınlaştığı dönem, **1970**'lerdi. **Cinsel devrim** gerçekleşmiş, kadınlar **New York** sokaklarında sütyenlerini yakmış ve **meme ucu** büyük ölçüde özgürlüğüne kavuşmuştu. **Feminizm**, **işçi hareketleri** ve **siyah özgürlük**

hareketleri yükseliş-teydi. Her yer **devrim** koku-yordu ve dünya gençleri, adına **özgürlük** ve **eşitlik** denen bir rüyanın peşinden koşuyordu. Öte yandan **disko çağı** başlamıştı. Metalik disko topları döndükçe, mavi – yeşil makyajlı bekar genç kadınlar, daha önce tamamen erkeklerin domine ettiği bir kültür alanında özgürlüklerinin tadına varıyordu. 70'lerde **düşük bel mayo** da düşük bel pantolonlar gibi hayatlara girdi. Mayoların ve bikinilerin arka kısımları küçüldü ve **daha çok popo** ortaya çıktı. Sahil temalı diziler, tatil temalı kıyafetler, artık sadece yaz sezonunda değil, kış sezonunda da görülüyordu ve ilk defa sahil hayatı, **alternatif bir yaşam şekli** olarak, kabul gördü ve pazarlanmaya başlandı. **Bond kızları** de-

nizden çıkıyordu ve **Kaliforniya**'da sahil tarikatları kuruluyordu.

19. Video, radio star'ı öldürdü mü; evet kesinlikle öldürdü. Ama **pop** da, **68 kuşağını** öldürdü. **Aerobik**, **synthesizer**, **Madonna**, **vatka** ve **kelebek toka**; 70'lerin özgür ve din-gin ruhunu yok etti. Vietnam Savaşı bitmiş ve cinsel devrim çoktan gerçekleşmişti. Şimdi sıra, cinsel devrim sonrası kuşağın metalaştırılmasındaydı. Aerobikle bacak hareketleri ve **bacağın seksiliği** dönemi başlamıştı. **"Sütün gibi bacak"** tabiri, jargonlara girmişti. Bu nedenle mayo ve bikini altlarının yan tarafları neredeyse bele kadar oyuldu. Bikiniler önden göbek altında düşük bel, yandan ise neredeyse göğüs altına kadar uzanan bir **"V"** şeklini almıştı. Bu şekilde bacağın daha kolay hareket edebileceği ve daha seksi görüneceği iddia edildi-

yordu. Üstelik bir de fosforlu renkler de modaya dahil olmuştu. İnsanlar sahil-lerde trafik uyarı levhaları gibi parlamak-taydılar.

20. Onca renkten sonra, **1990**'lar bedbaht bir neslin karanlığa dönme çabası ile, siyahların ve grilerin iktidarıyla geçti. Düz renkler, teknolojinin etkisiyle metalik renkler, yüzücü mayoları ve **tanga-lar** sahillerin büyük bir parçasıydı. Bacaklar hala oyuktu ve mayoların arka kısımları hala bol miktarda popo

2000'lerde burkininin yanı sıra, haşema da üretilmeye başlandı. Haşema aslında bu eşofmanı andıran yüzme giysisini üreten firmanın adıydı.

gösteriyordu. Öte yandan renklerde ve kumaş-larda, 80'lere oranla

büyük bir sadeliğe gidilmişti. Erkekler, 80'leri büyük ölçüde slip mayolarla geçir-mişti. Ancak 90'lardan sonra **mayodan belli olan penis**, büyük ölçüde tabulaş-maya başladı ve böylece ilk **sörfçü şort-ları**, görülmeye başlandı. Avustralya sahillerinde sörfçülerin tercihi olan uzun paçalı şortlar, tek tük hayatlara girmeye başladı. Ama erkekler için sörfçü şortu modası, asıl 2000'lerde altın çağını ya-şadı.

21. 2000'lerde kadınlar düşük belli bikinilere geri döndüler. Renkler, geri geldi ve seçe-nekler çoğaldı. Öte yandan erkekler, yıllar yıllar sonra yeniden bacaklarını örtmeye başladılar. Düşük belli ve diz altına kadar uzanan rengarenk ve değişik desenli sörfçü şortları, erkek plaj modasını ele geçirmişti. Bazı sörfçü şortları o kadar uzundu ki, adeta kısa pantolonu andırı-yordu.

22. 2000'ler ayrıca başka bir devrimin de yaşandığı dönem olarak tarihe geçti. Nere-deyse 200 yıl sonra kadınlar için yeniden kapalı ve mahremi örtmeye yönelik yüzme elbiseleri üretilmeye başlandı. **Or-tadoğu** ve **Asya**'da **Müslüman** nüfusun muhafazakarlaşması ve kadınlarda teset-türün yaygınlaşması ile, deniz ve sahil modası artık Müslüman kadınlara hitap etmemeye ve bu nedenle de muhafaza-kar Müslüman kadınlar sahillerin keyfini çıkarmaktan mahrum kalmaya başla-mıştı. Bu nedenle **Lübnan** doğumlu **Avus-**

tralyalı tasarımcı 2000'lerin ikinci yarısı-nda **"burqini"**yi tasarladı.

23. 2000'lerde burkininin yanı sıra, **haşema** da üretilmeye başlandı. **Haşema** aslında bu eşofmanı andıran yüzme giysisini üreten firmanın adıydı. Ancak bu yüzme kıyafeti, muhafazakar kadınlar arasında öyle meşhur oldu ki, bu ürün de firmanın adıyla anılmaya başlandı. Başka bir de-yişle haşema sahil modası için bir **"sel-pak – kağıt mendil"** vakasına dönüştü.

24. 2010'lar genel anlamda tek bir modanın hakim olmadığı ve her dönem modasının üre-tildiği dönemdir. Genel olarak **vintage** ve **retro** hakimiyetinde geçmekte olan 2010'larda dilerseniz modern ve minima-list mayolardan, 80'ler modasına, hipp-i tarzından pin up görüntüsüne kadar her şeyi bulabilirsiniz. **"Tematik görünüş"** de-nilen bu yeni tarz ile, insanlar artık tüm hayatlarını belli bir dönemde yaşıyormuş gibi geçiriyorlar.

25. 2016 yılında burkini, **"laik düzene saygı göstermediği"** gerekçesiyle **Fransa**'da ya-saklandı ve burkini giyen kadınlar, polis gözetiminde ya sahillere uzaklaştırıldı-lar ya da burkinilerini çıkarmaya zorlandı-lar. Tarihinin başından beri daima ahlaki değerler gözetilerek ya da çoğunluğu erkek tasarımcılar tarafından **kadın sek-sapalitesi** göz önünde bulundurularak şekil almış ve zamanla dev bir sektöre dönüşmüş sahil modasına, bir tek bur-

kini sığmıyordu anlaşılan. Özgür düşün-cenin kalesi **Fransa**, 1920'lerde Amerika sahillerinde elinde mezurayla mayo eteği boyu ölçen polisler gibi bir anda otoriteleşmişti. Çünkü dünya Fransa'nın devrim yaptığı 1789'dan, ya da kadınların sütyen yaktığı 1968'den çok daha uzak bir yö-rüngede seyahat eden, bambaşka bir ge-zegendi şimdi.

KADINLARIN KATALOĞU
HAZIR EFENDİM..
BAKMAK İSTERSENİZ
BUYRUN?!

BASKIDAN VE
FOTOJENİKLİKTEN
KAYNAKLI TEN
RENGİ..KİLO FARKLI-
LIKLARINDAN CE-
MAATİMİZ SORUMLU
DEĞİLDİR DİYE NOT
DÜŞTÜNÜZ MÜ?

HİÇ AKLIMIZA
GELMEDİ..
DERHAL
YAZALIM!!

SEN DE EVLESEN..ŞAZİMENT
ABLA..EVDE BİR NEFES OLUR
SANA..YAŞINI GÖSTERMİYOR-
SUN HALA TAŞ GİBİSİN..

BENDEN GEÇTİ FÜSUN..
SÜTYENİMİ ATLETİN
ÜSTÜNDEN TAKIYORUM
ARTIK.. RAHATA
ALİŞTİM.. YAPAMAM
Bİ ERKEKLE

AYOL BU PEYNİRLİ
EKMEK SADECE
ROKETTE GÜZEL
OLUYOR..25
YILDIR KULLANIRIM
GEÇEN SENE
TAŞINI DEĞİŞTİR-
DİK..

AAA
ROKET
CANDIR..

ULAN ŞU SKİMSONİK
ALET SAYESİNDE
KENDİ EVİMDE,
(ZEYTİNBURNU'NDA)
NASA DAN DAHA
ÇOK KULLANI-
LIYOR ROKET
KELİMESİ..

SEN BANA KAPSÜL PAS-
TANIN TARİFİNİ VERECEK-
TİN AYĞUL ABLA!

NEE
KAPSÜL
MÜ.. ALLAH
CEZANIZI
VERE!!

BEN AĞA
TORUNUYUM
AHH AHH.. BURDAN
TEE ŞEHİR MERKEZİNE
KADAR BİZİMMİŞ. YAA
BAKMA ŞİMDİ BÖYLE
OLDUĞUMA! BEN
DOĞUNCA BABAMGİL
3 KOÇ KES-
MİŞLER!.

BEN DE
FETÖCÜ TORU-
NUYUM. AİLEMDE
4 TANE LYS, 3 TANE
DE KPSS BİRİNCİSİ
VAR. ESKİDEN BÜTÜN
KAYMAK MEMURİ-
YETLER, İHALELER
BİZİMMİŞ. YAAA
İŞTE BÖYLE!

BABAM
SANA NASIL
EVLENME
TEKLİF ETTİ
ANNECİİİM,
Bİ DAHA
ANLAT??!

EMİRGAN DA ÇAY
BAHÇESİNE GİTMEŞTİK..
ÜSTÜNDE MAVİ ÇİÇEKLİ
Bİ ELBİSE VARDI.. GÖZ-
LERİME UZUN UZUN
BAKTI VE..

"SONSUZA DEK HOCAEFEN-
DİYE SADIK KALMAYA VAR
MISIN BENİMLE" DEDİ...

BEN AŞK
ÇOCUĞUYMUŞU
M..ANNEMLE
BABAM BİRBİR-
LERİNİ GÖRÜR
GÖRMEZ AŞIK
OLMUŞLAR..

BEN
KOZMİK
ÇOCUĞUYMUŞUM
..BABAM ANNEMİ
KATALOGTAN
SEÇMİŞ!!

SÜBLİMİNAL
KÜLODUM NERDE
NURSAÇ? BULAMI-
YORUM !!

HİMM..
ŞİFONYERİN EN
ÜST GÖZÜNE
BAK..KARIŞMASIN
DİYE ARKALARA
OYMUŞTUM !!

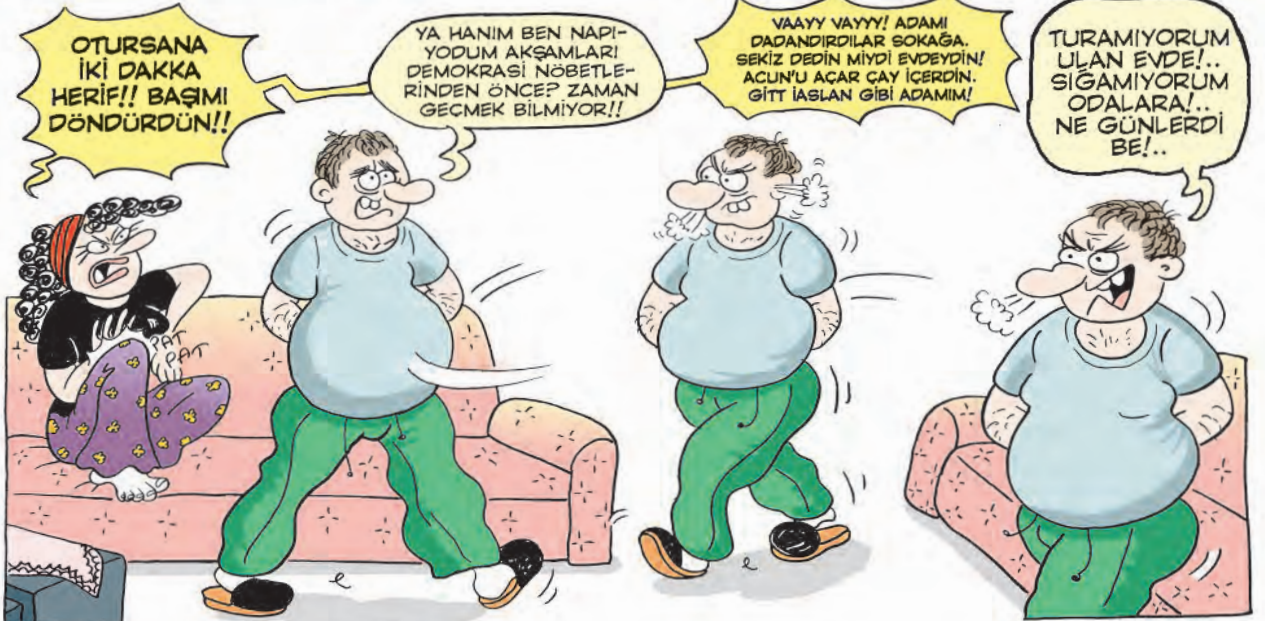

OTURSANA
İKİ DAKKA
HERİF!! BAŞIMI
DÖNDÜRDÜN!!

YA HANIM BEN NAPI-
YODUM AKŞAMLARI!
DEMOKRASİ NÖBETLE-
RİNDEN ÖNCE? ZAMAN
GECMEK BİLMİYOR!!

VAAYY VAYYY! ADAMI
DADANDIRDILAR SOKAĞA.
SEKİZ DEDİN MİYDİ EVDEYDİN!
ACUN'U AÇAR ÇAY İÇERDİN.
GİTT İAŞLAN GİBİ ADAMIM!

TURAMIYORUM
ULAN EVDE!..
SİĞAMIYORUM
ODALARA!..
NE GÜNLERDİ
BE!..

Makineleşmek...

Sapkınlaşmış
ahlaklılar...
Nefreti sevgi olarak
pazarlayanlar...
Kendi şartlanmaları
ile gerçeklik arasında
ayrım yapamayanlar...
İçlerinde yitirdikleri
insanlıklarını, öfke ve
nefretle yamayanlar...
Fantazilerin gerçek
diye dayatılması...
Gerçek karşısında
duyulan korkular...
Mazlumu değil işken-
ceciyi savunanlar...
Kendi acılarını ve
yaralarını inkâr
edenler...
Kendi değerlerini
başarı, statü ve
maddi kazançlarla
tartanlar...
Ne olmadığını
bilemeyip, her şey olduğunu sananlar...
Güç tutkusu yüzünden her şeyi yok etme dürtüsüne boyun
eğenler...
Herkesi ve her şeyi manipüle edenler...
Nefreti ve korkuyu sadece kendi amaçları için bileyenler...
İnsanlıklarıyla bağları kopmuş başarılı politikacılar...
İnsanlıklarıyla bağları kopmuş entellektüeller...
İnsanlıklarıyla bağları kopmuş insancıklar...
Gerçekte ihtiyaç duydukları her şeyi aşağılayan korkaklar...
Kişilerin mutluluğu ve neşesi karşısında duydukları aşağılanma
ile yüzleşemeyenler...
Başkalarına yaşattıkları acı ve ıstırapı fark etmemeyi seçenler...
O kadar sahtesiniz ki...
Yalanlara dayalı kurduğunuz içsel bütünlüğünüz, en ufak bir
gerçek karşısında bile sizi tehdit etmeye, korkutmaya yetiyor...
O kadar zavallisiniz ki...
Sizi korkularınızdan, huzursuzluğunuzdan ve değersizliğinizden
kurtaracak "kurtarıcılara" muhtaçsınız...
O kadar korkaksınız ki...
İçinizdeki zavalliliği ancak itaat ederek bastırmayı biliyorsunuz...
O kadar vicdansızsınız ki...
Yaşamlarınızı intikam almanın eziciliğine adayıp, yaşamı yok et-
mekten başka hiçbir işe yaramıyorsunuz...
O nedenle insan olmamalısınız...
Olamazsınız...
İnsanı taklit etmeye çalışan,
İnsani değerleri yok etmek için yanıp tutuşan,
Nefretle programlanan,
Makineleriniz...
Makine...
Makineleşmek...
Makine...

Meltem
Arıkan

Kitübüs'e gider

Arzu Okay

Kitübüs'e geleli bir ay on yedi gün sekiz saat oldu. "Dünyayı özlemiyor musun?" diyecek olursanız, bur-
numda tütüyor. Tütmek deyince hani o mangaldaki çöp şiş, pırzola, köfte kokusu değil.

Sıkı bir yangın kokusu.

Biz geldiğimizden beri orada neler oldu acaba?

Kim bilir...

Biz dediğim, bana güvenen birkaç sivri zekalı arkadaş ve ben. Aracımızı doldurduk. Son anda yetişenler yüzünden koltukları çiftlemek zorunda kaldık. Hatta bazıları da ayakta kaldı. Eh ne yapalım baba, her gün yapılacak bir yolculuk değil bu!

Dertlere gark olmuş geçmişimizi ardımızda bırakarak Kitübüs'e vardık. İniş pek zor olmadı. "Haydi bakalım bizi neler bekliyor," diyerek usulca arabadan indik. Önden Sunar, Aydın ve Nihat'ı çıkardık ki biz dünyalıların ilk imajı hoş olsun. Ne de olsa boylu poslu tipler. Bu arada Özgür, "Kuzucuğum, bırak ben önden gideyim. Madem dünyadaki kızlar benim kıymetimi biliyor, bunlar da tapar." fer-yatlarını südürürken, onu pek ciddiye almayıp sağ cenahıma yerleştirdim.

İndiğimiz yerde bizi ilk olarak hoş bir müzik karşıladı. Sağımıza, solumuza bakarken karşı-mızda üç kişi belirdi: bir kadın, bir erkek ve LGBT'i temsilen bir kişi. Bize yumuşacık ve dostane bakıyorlardı.

"Hay Allah! Şimdi nasıl anlaşacağız?" diye düşünürken onları izlememizi işaret ettiler. Biz önde, onlar arkada büyük bir binaya girdik. Dil sorunumuzu halletmek için oraya getirildiğimiz anlaşıldı. Yapılan testlere göre her birimizin ense köküne değişik çipler takıldı. Veeee mutlu son! Konuşuyor ve anlayabiliyorduk.

"Oh be! Allaha şükür." dedik.

"Burada öyle bir şey uzun zamandır yok. Şükretmek istiyorsanız kendinize edin," dediler. Hemen şöyle düşündüm: Burada bir işe girişirken, "Ya Allah!" yerine "Ya birey!" diye girişecegiz.

Aşı bölümüne geçtik. Değişik bir uygulama. "Faşizm"e, "Narsizm"e, "Oportunizm"e, "Komünizm"e yani anlayacağınız her türlü "izm" e karşı aşıladılar. Burada sadece "Anarşizm" isteğe bağlıymış. "Aman biz almayalım. Zaten bu bizde yeterince var kardeş," dedik. "Ne kardeşi arkadaşım, biz kardeş falan olamayız. Elbette burada da herkesin annesi, babası, beş kardeşi, üç teyzesi olabilir ama biz sizinle önce ahabap sonra arkadaş daha sonra da be-cerebilirsek dost olabiliriz," dediler. "Aa, bunun bir üst aşaması da var: Tabu. Tabunun cinsiyeti, senden büyük veya küçük olması hiç önemli değildir. O senin can dostundur."

Aşılama biter bitmez Kitübüs'e ayağımızı bastık. Burada da bizi yine aynı yumuşaklıkta bir müzik karşıladı. Meğer her yerleşim bölge-sinde sürekli müzik yapılmış. Bu müzik, bi-

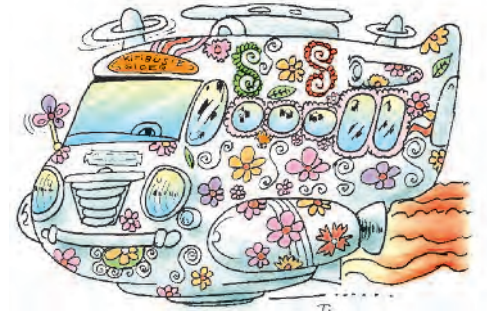
reylerin çoğunluğunun iç dünyasına hitap edecek şekilde seçilmiş.

"Peki şöyle iyi bir arabesk dinleyip iki jilet atmak isteyenler çoğunlukta olursa ne olacak?" diye soracaktım, gözüm yemedi. "Yavaş kızım, yavaş. Dakika bir, gol bir. Hele bir dur!" diyerek çenemi kapadım.

Önümüzde upuzun kocaman bir caddeyle sağda solda üçer katlı binalar uzanıyordu. Bol bol yeşil alanlar. Yapılar üç ana renk üzerine inşa edilmişti: Mavi, sarı, kırmızı. Bu renklerin yansıması gökyüzünü de bir gökkuşağına dön-üştürüyordu.

Birden etrafta hiç vasita olmadığını ayımsadık. Ulaşım ve taşımacılık yer altında yapılmış. Yeryüzü doğallığı bozulamayacak bir yaşam alanıymış. Bu nedenle "Elliden şaşma! "Atmış aşma!", "Sola dönülmez", "Girilmez", "Çıkılmaz" tabelaları da yokmuş.

Neyse efendim bu hafif yollu tanışma bölümünü geçip iltica taleplerimiz için gitmemiz gereken binaya vardık. Tek parça halinde. Ölen olmadan, kalan olmadan. İşin en önemli bölümü bir bütün olarak!

Eee biz de becerikliyiz. Kaptan tamam, yol-daki engellerden kolayca sıyrılmışız. Daha ne olsun?

Tüm özgüvenimizle büroya girdik. Yine müzik eşliğinde bir karşılama. Ufak tefek muhabbet sonrası sıra geldi derdimizi anlatmaya. Munzur bir gülümsemeyle, "Bize bir şey anlatmayın. Biz sizin neden geldiğinizi, ne acılar çektiğinizi biliyoruz. Bilmeseydik bu yolculuk bu kadar kolay geçer miydi sanıyorsunuz?" dediler.

Hah işte! Burada gerçeklerle yüzleştik. Becerikli olan biz değil miydik? Sanırım istemeseler parçalarımızı denizden, karadan, havadan toplayıp, "Vah vah vah! Keşke haberi-miz olsaydı," diyebilirlerdi.

"Yırtmışız, yırtmışsınız, yırtmışlar" gibi bir şey.

Tüm işlemler tamamlandıktan sonra bizi yaşam alanlarımıza götürdüler. Temiz giysiler, ılık bir duş ve renkli rüyalar.

Eh bunca maceradan sonra uykuyu hak ettiğimizi düşünerek derin rüyalara daldık.

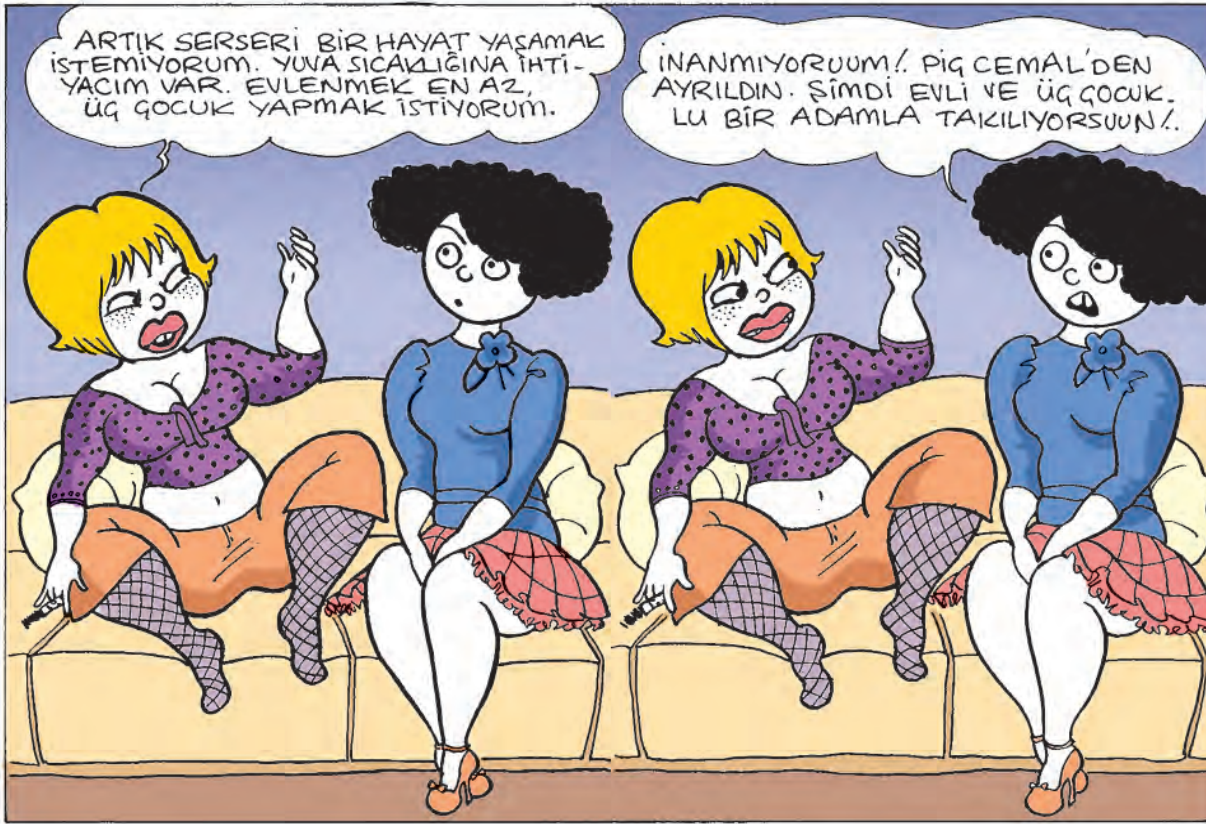
Aa! bu arada yakında bayram varmış.

Merak ediyor musunuz, bayramda nelerle karşılaşacağımızı?

Kitübüs'te gelecek ay bayram!

Kötü Kız

Ramize Erer

Beynimi Sarsan Ay

“ADAMA” öyle gönül vermişim ki uzağında annesini kaybetmiş çaresiz çocuk gibiyim. Beni, mıknaş gibi, koynuna çeken bir güç var sanki. Senenin dokuz ayı, cennetten çıkmış meyveler kadar, tatlı bir aşkla bağliyım **“ONA”**. Eylül Mayıs arası mecburi ayrılışlarım kalbim, ruhum geride kalıyor ona kavuşacağım saliseleri sayıyorum tek tek... Haziran ayında dellenne nöbetlerim başlıyor, oltadan kaçmış balığa dönüyorum. Temmuz ayında aramızdaki ilişki, sahildeki kumlar gibi her gün yer ve şekil değiştiriyor. Ağustosta nefret ediyorum. **“ADAM”** üç mevsim sakın ve dengeliyken yaz aylarında misinaları kopartıyor.

Sessiz ve heyecansız geçen kıştan sonra iki aydır dev bir dalga tarafından alınıp kıyıya fırlatılmış gibiyim. **“ADAM”** şu aralar gürültü deryasına dönmüş vaziyete. Yaz aylarında Gökçeada'ya turist olarak gelen Rum'u, Rumen'i, Türk'ü, Bulgar'ı burayı her türlü akıl hastasının bulunduğu bir tımarhaneye çevirdi yine her yıl olduğu gibi. Özellikle Ağustos ayında yüksek basınçlı infialat havası esiyor. Hava zaten dayanılmayacak kadar sıcak. Zira kayıtlara geçmiş en sıcak yazı yaşıyormuşuz. Sersem tavuk gibi yol ortasında yürüyen insanların yanı sıra bitip tükenmek bilmeden akan trafik seli çıldırtıyor beni. Yol ortasında park edip nereye gideceğini bilmeden etrafa şaşkın şaşkın bakanlar, telefonla rahat konuşabilmek için arkadakilere aldırımsızın duranlar, kapı önlerinde giriş çıkışlara aldırmandan selfi çekmeler... Sabahın erken saatlerinde başlayıp gecenin ikisine kadar araba, traktör uğultusu, sabaha kadar motosikletlerin vıııııı sesleri. Her gece meydanlarda bangır bangır müzikle yapılan düğünler. Hele o yanı başımda ki meyhanenin her Çarşamba akşamı avaz avaz canlı fasıllarını dinlemek zorunda kalmamın ne kadar sinir bozucu olduğunu anlatamam. Bazı geceler evin içinde birbirimizi duyamıyoruz lal gibi el kol hareketleriyle anlaşmaya çalışıyoruz. Kafamın içinde gece gündüz binlerce arı dolaşıyor adeta. Koca adada benden başka rahatsız olan yok mu merak ediyorum? Evde ayrı bir kargaşa. Selanik'ten gelen yeğenlerim sabah ben kalkarken onlar yatıyor, onlar kalkarken ben siestaya yatıyorum böylece aynı evde kalıp birbirimizi hiç görmüyoruz. Arada bir kapı gıcırtilarından evde oldukları anlaşılıyor. Bazı akşamlarda kızlı erkekli toplanıp su içmeye veya tualete girmeye geliyorlar. Her gün pişirdiğim kahvelerin hadi hesabı yok, sayamıyorum. İki kapılı olan evimin bir kapısından iki kişi çıkarken diğer kapıdan üç kişi giriyor. Hepsini birden bağırarak konuşuyor karşısındakini dinlemeden. Zira günümün on iki saati su şişelerini doldurmakla tuvalet kağıtlarını boşaltmakla ve elimde

Katina Karanikola

cezveyle geçiyor. Kafayı sıyırmak üzereyim. Bu kadar dağınık bu kadar sersemi evimin içinde bir arada görmek bana nasip oluyor.

Adada, Bulgar ve Rumen plakalı arabalar çoğalınca belli ki sörfçülerin beklediği rüzgar geliyor. Esnaf ne düşünüyor bilemiyorum ama benim gördüğüm komşular geliriken yanlarına konservelerini, sularını getiriyorlar. Bulgaria'dan getirdikleri çadır ve karavanlarda kalarak tatili bedava getiriyorlar. Hata gece kanun dışı balık avlayıp satarak para kazanıp gidenler var. Ağustos ayında sahilleri çöplüğe çeviren, girintili çıkıntılı koyların tapulu malıymış gibi hatunları gözlerden irak denize girsin diye yollarını kapatan, trafik kurallarını hiçe sayan sinirlerimi yay gibi geren yerli turist sayısı da artıyor.

Ağustos ayında sahilleri çöplüğe çeviren, girintili çıkıntılı koyların tapulu malıymış gibi hatunları gözlerden irak denize girsin diye yollarını kapatan, trafik kurallarını hiçe sayan sinirlerimi yay gibi geren yerli turist sayısı da artıyor...

önlerinde oynayan çocukların sesleri, kahve, likör, reçel ikramları... Şöminelerin isli duvarlarına bakınca bir zamanlar burada ateş yakıldığını söylüyor. Ağustosun on dördünde birkaç orduyu doyuracak kadar canlı kurban edilir her yıl Panagia'ya. Hiç oynamak istemediğim bir oyun bu. Seneler önce katıldığım da karışan kan ve rakı kokusu midemin yerini değiştirip ağzıma getirmişti. Köylerin meydanlarında yakılan ateşlerde, kesilen kurbanların etleri kazanlarda kaynarken, cılgınca bir eğlenceyle kutlanıyor Azizenin ölüm yıldönümü. Ortodoks aleminin inancına göre Azizler ölünce ruhları Allaha kavuşuyor. Çılgınca eğlenmenin nedeni bundandır. Bu yıl darbe girişimi sırasında verilen şehit ve yaralıları nedeniyle üç köyün Rum daltonları (muhtarlar) kafa kafaya verip eğlenceler yapılmayacak kararı alınca sırf eğlenmek için adaya gelenler dövüş horozu kadar saldırganlaştı. Eğlencesiz duramayanlar bir yolunu bulup her akşam şiddetli rüzgarın etkisiyle oradan buraya sürüklenen yapraklar gibi her gece ayrı bir köye eğlenmek amacıyla sürükleniyorlar. Adamda ki mevcut durum bu dostlarım. Hafızalardan silinip artık adada kutlanmayan, erkeklik aletinin sureti sayılan falos omuzlarda taşınarak yapılan, Dyonisos ayinleri. Seneye bunu da kutlanması temenisile benden hatırlatması.....

Dr. Gökçen Erdoğan

“Allah seni inandırсын problem bende değil, sende. Problem bende olsa fukara sümüşü gibi yapışıp kalırdım ayol, ne ayrılması!”

Sevdiği oğlanı terk edecek aylardır, bizim AB'ye alınmamız bile daha az sürüncemede. Vicdan terazisini, kendisini 22 sene bilfiil dövmüş olan kocasını terk etmeyen anasından almış zaar; hep fazla tartıyor. Askerdeyken terk edilmek koymuş adama, adam olsa neyse. İş görüşmeleri varmış, salmasınmış şimdi kendini; yeni işine alışamıyormuş, destek olmak lazımmış bugünlerde. Anası hastalanmış, danası ölmüş diye diye gitti mi ömürden koca bir sene!

Geçen makarnanın suyuna fazla tuz eklemiştin de 'gerzek misin kızım' demişti hani. Gömlek ütüsünü çift çizgi yapınca 'kadın olacaksın bir de', anasını otogardan almadın diye 'sana muhtaç olanın Allah belasını vere'. Dur dur şey var bi' de; biriktirdiği dergilerin bir sayısını yanlışlıkla atınca 'kendini satsan o Sergi eder misin be!'. Çorapları makineden tek çıkınca 'kıçına mı sokuyorsun bunların teklerini', babası arayınca 'sen açma, yatıp kalktığımı anlamasın'. Arkadaşlarıyla dışarıdaysan 'zıkkımın kökünü mü yiyeceğim ben evde?'. Ahh ne iyi olurdu!

Sen 'yeter artık!' diye bağırıldığında, nefesin kesilene kadar ağladığında, kapıyı çarpıp çıktığında Ramazan'da şaşmayan Çağrı gibi; 'sensiz yaşayamam, aha gazı açtım, bu balkon demirleri de pek alçak, B12leri tek seferde içeyim de öleyim bari, köpeğin olayım affet beni' faslı. Senin duymadığın bir özür cümlesi mi kaldı? Telefonun ucundan dinletilmeyen şarkı mı kaldı? Tam unutmuşken hatırlamadığın hata mı kaldı? Yüzüne vurulmayan ekşiğin, nankörlükle karşılanmayan iyiliğin, çilekeş ananı sollamadığın huyun mu kaldı? De hayde bırak.

Git de ki ; Sorun sende değil bende, daha iyisine layıksın sen. Daha çok sevecek seni, daha çok anlayacak birine. Hayatını tüketiyorsun benimle. Mutlu olmayı herkesten çok hak ederken hem de. Ayrılalım, inan sorun bende.

Yok öyle yağma! Diyeceksin ki sesin içine kaçmadan, kendine saygını kaybetmeden, gençliğinin tadını kaçırmadan, ananın pişmanlıklarını unutmadan, geç olmadan diyeceksin ki ;

“Allah seni inandırсын problem bende değil, sende. Problem bende olsa fukara sümüşü gibi yapışıp kalırdım ayol, ne ayrılması!” De hayde!

DÖNÜŞEMEYEN TEK ŞEY DÖNÜŞÜMÜN TA KENDİSİDİR

Şu **kentsel dönüşüm** denen şey yüzünden, kentsel dönüşümlü evdede olsan kentsel dönüşümsüz evdede olsan sürekli sana yide, şantiyede, oturuyormuşsun gibi sesler ve görüntülerle güne başlıyorsun ve her günün bir marangozhane, hızarhanede yaşıyormuşsun gibi geçiriyorsun.

Sadece bina yenilemek olan bu durum için, Dünyayı değiştirsek, Uzayda başka bir gezegene kiraya geçsek, bu dünyayı yenileseler dönsek. Tadilat anlayışı bu olsa gerek...

Ve madem ki fazla daire yapılabilirdi, bıraksalardı 26 yıl önce anne, baba evimin müteahhiti Üzeyir kazan saydı. Müteahhit Lütfü'nün inşaatı tövbe ettirdiği şimdi oturduğum binamızın arsa sahibi rahmetli Hasan Amcamız 20 yıl önce kazansaydı.

Ve yine neden eski binaların aynı müteahhitleri, aynı işçileri, aynı çavuşları çalışıyor? Zaten onlar yine aynı kalitede yapacaklar binaları.

Böyle iskana ve imara açık alan vardı da neden o zaman yoktu? Şimdi yerküre elastikti de genişledi mi yani Acaba?

Mesela 150 kişinin tualete girdiği bir sokakta, yenilenen yapılarla, en az üç-beş katı insan tualete girecek... Yenilenmemiş olan, eski olan, alt yapı daha çok dolacak, ilk yağmurda daha çok taşacak ve daha çok sel olacak.. 50 kişiyi bile kurtaramayan alt yapı, nasıl beş on katını kaldırabilecek Acaba?

Bunun yanı sıra bizim gibi arsa payı küçük olanlar yenilemede üste para verecek, zorla daire alınılacak, parası yoksa satacak ve ömrünün diğer kalanını kiralarda geçirecek, ya da açtıkları kredi imkanını kullanacak ömrünün sonuna kadar yemeyecek, içmeyecek borç ödeyecek... belki evlatlarına daire şeklinde bir kredi borcunu miras bırakacak...

Artık çevreye verilen rahatsızlıktan ötürü özür tabelası da yok. Çünkü tamamı birbirini rahatsız ediyor. Şayet verebilirlerse, rahat verince **"rahat ettirdiğimiz için bize teşekkür edin"** yazıp asacaklar sanırım...

Birilerinin binası yenilenirken, bizim binamızın kanalizasyonun borusunu çatlatıp, o sıralar komada yatan rahmetli zemin katta oturan komşumun

evine lağım lar fışkırsın, taşırsın. Olsun yeter ki onların ve yeni gelen komşuların evleri yenilensin değil mi?..

Binalarını yenileyecekler diye kırdıkları yokuş sokak merdivenlerimizden çöp atmaya giderken, düşüp ölen yan apartmanda oturan komşu teyzeyi, olay sıcakken birkaç televizyon haber yaptıktan sonra, hiç kimsenin andığı bile yok...

Bir adım önüme çekiç başı düştü geçen gün kaldırımda yürürken. Tahta sapı elinde kalan aşağıya doğru eğilmiş inşaat işçisinden; **"hep de çürük yapıyorlar bunnarı yavv .."** cümlesini duydum sadece...

Belediyenin yan taraftaki arsaya yaptıkları, ne olacağını anlayamadığım tuhaf bina için, püskürterek attığı harçlarını evin camlarından temizleyemiyorum... Evin duvarlarında oluşan çatlatları, yerleri salladıkça evime sığmayan değişik yeryüzü sürüngen canlılarını görmezden gelemiyorum... İşçilerin birbirlerine taktıkları, **"stiliz, ayı .."** gibi lakapları duymazdan gelemiyorum...

Daima sokak kapı önü basamaklarında, **"Bunların biteceğini, ben göre-**

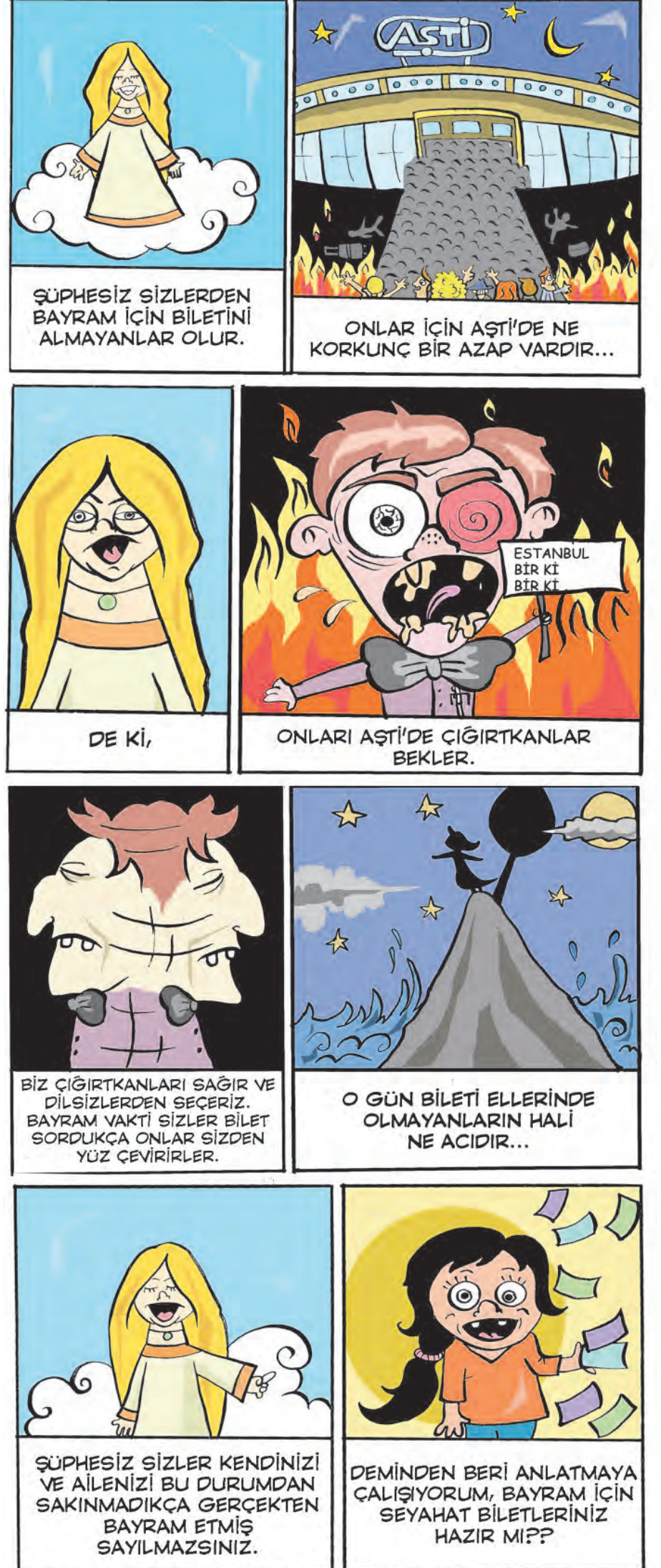

mem" diye lafladığımız iki gün önce ölen ve bu binada oturma sebebim olan komşum Hasan Amca'dan miras kalan diyalogumuz ile sesleniyorum.. **"Ne zaman hepsi aynı düzende olacak, ne zaman sessiz, ortamda kalacağız, ne zaman normal bir evde uyanıyormuşuz gibi olacağız, artık ben de göremem sanırım"**...

Ses yorgunluğundan, kent yorgunluğundan gündüz sesten çalışabiliyoruz de, uyumamız da olanaksızken, bir şeyler, bir şeylere dönüştü ama kentler değil. Gece çalışmaktan ve gündüz uykusuzluktan, bizler hepimiz birer zombiye dönüşük kentsel olarak...

"AŞTI"

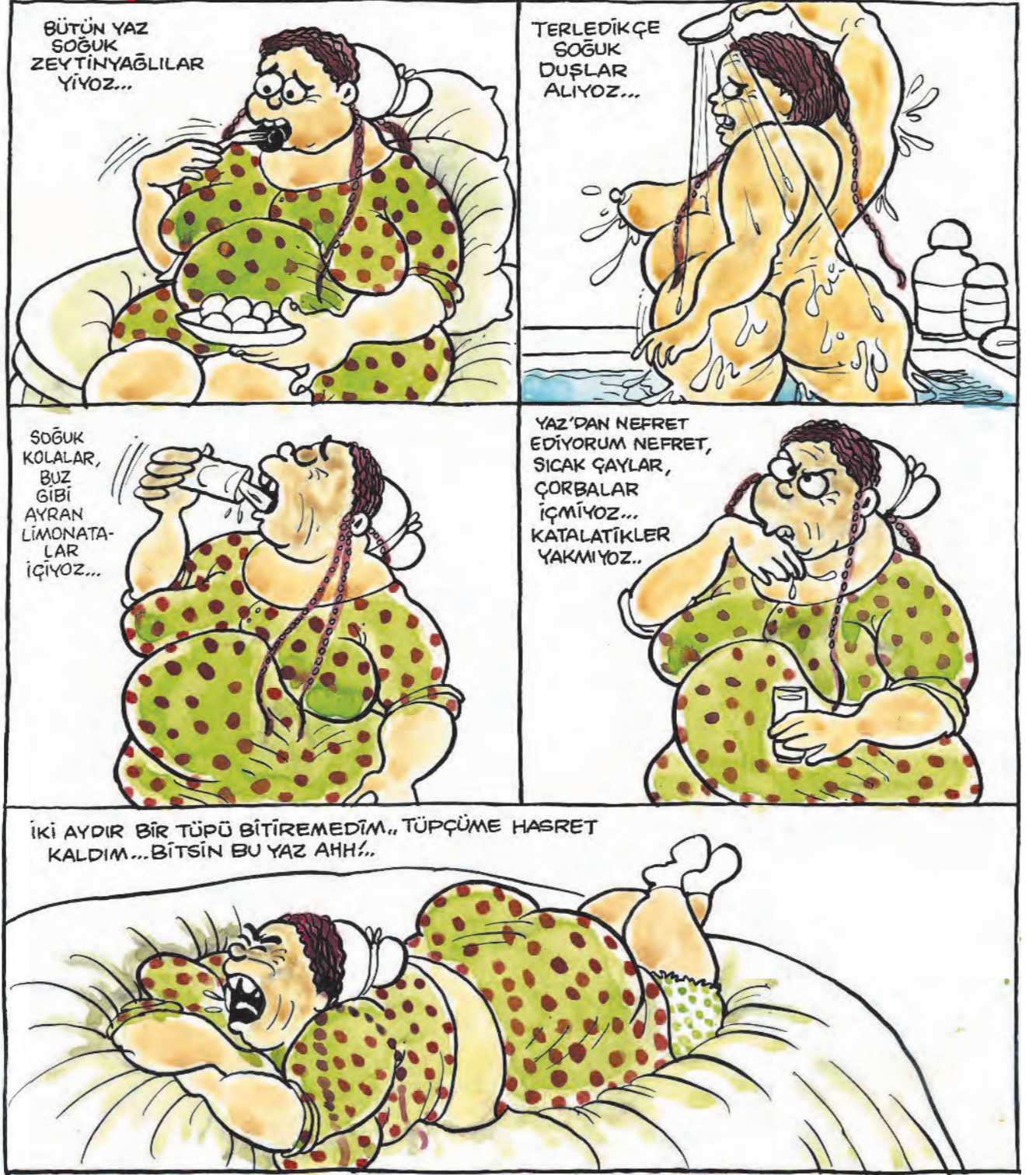
fatima yıldız erkan
fatimayildizerkan@gmail.com
instagram ve twitter @fatimayildiz

TÜPÇÜ

Ramize Erer

Filtresiz,
yazarı
Aslı
Erdoğan
için geri
döndü

EFSANE GERİ DÖNDÜ

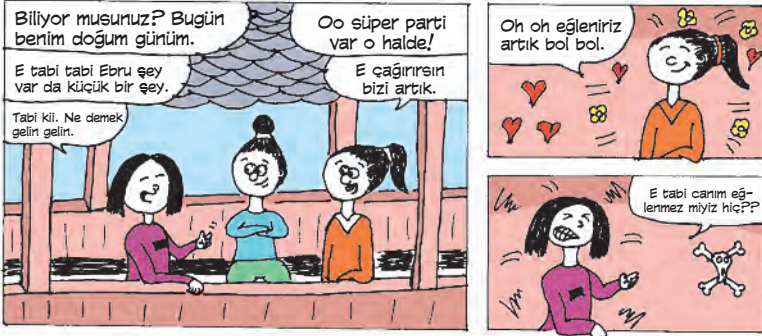
Filtresiz, Hususi Kokulu,
Bol Dumanlı yeniHarman tüm
satış noktalarında ve dMags
dijital platformunda.

Available on the
App Store

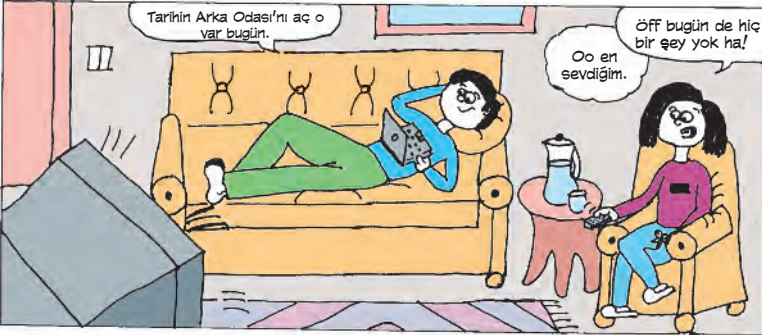
ANDROID APP ON
Google play

dMags
okumanın en keyifli hali

Ben bir gün 10 bilemedin 12 yaşına basmış ve bunu gururla arkadaşlarına söylemişim. Söylemişim söylemesine ama işler hiç de planladığım gibi gitmemişti...

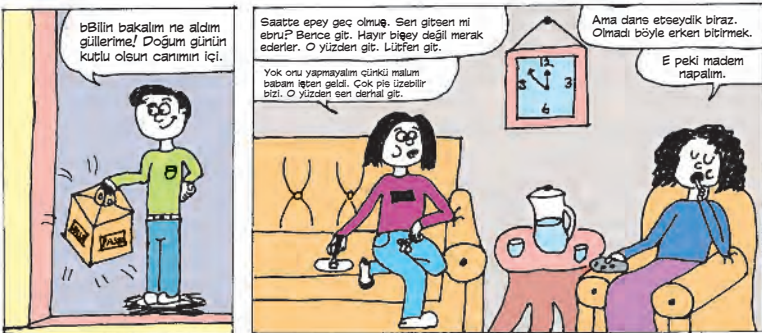
Akşam olmuş, ben verdiğim sözü çoktan unutmuşum ama 'SÖZ' beni unutmamıştı...

Bir kız, bir 'gece' için hazırlanmıştı. Gece için... yaşı kaç olursa olsun bu büyük bir şeydi. Böyle bir gece yok demek cesaret işiydi...

Ben dua ededurayım. Az sonra kapı çaldı. Bir huzmesi. Nur yüzlü bana doğru yürüyüp konuştu...

Bayan Yanı'na Bilet

Bayan Yanı'nı derseniz akıllı telefonlarınızdan ve tabletlerinizden de okuyabilirsiniz. dMags'in uygulamasını indirmeniz yeterli.

LeMan kategorisi içerisinde; Ramize Erer'in 'Kız Hikayeleri', Feyhan Güver'in 'Elalem Ne Der?' ve İpek Özsüslü'nün 'Sinemor' çizgi albümlerinin dijital versiyonlarına ulaşabilirsiniz.

Available on the App Store

Google play

dMags
okumanın en keyifli hali

Elif Üzdü

BAYAN YANI

Her gün terör, her gün canlı bomba...
Bugünlerin geçmesi dileğiyle...

Ranil